

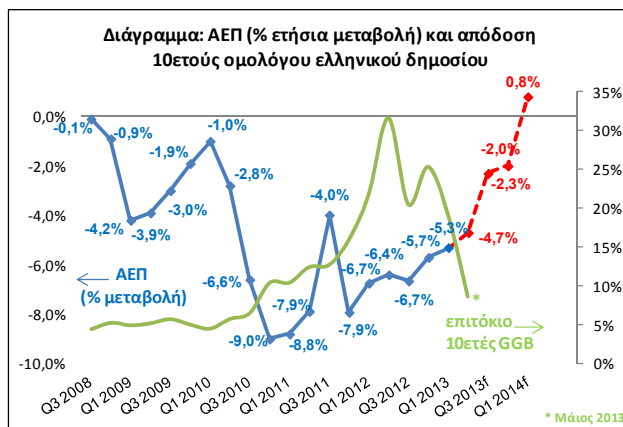
ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ
Ελληνική Οικονομία

Η ελληνική οικονομία σταθεροποιείται, έχοντας σημειώσει σαφή πρόοδο στην εξάλειψη των δημοσιονομικών ελλειμμάτων και του ελλείμματος στο εξωτερικό Ισοζύγιο Τρεχουσών Συναλλαγών της χώρας, ενώ και η «εσωτερική υποτίμηση» έχει αρχίσει να έχει ευνοϊκές επιπτώσεις στην οικονομία. Αυτά σημειώνει ο οίκος αξιολόγησης Fitch, ο οποίος προχώρησε σε αναβάθμιση της πιστοληπτικής αξιολόγησης του δημοσίου χρέους της Ελλάδας από CCC στο B-, με σταθερές προοπτικές. Η Fitch σημειώνει ότι η υλοποίηση του προγράμματος προσαρμογής είναι ικανοποιητική και ότι η δημοσιονομική προσαρμογή που έχει επιτευχθεί, που υπερβαίνει τις 9 π.μ. του ΑΕΠ στην περίοδο 2009-2012 και τις 16 π.μ. όταν διορθωθεί για τον οικονομικό κύκλο, αποτελεί το πιο αξιοσημείωτο παράδειγμα προσαρμογής που έχει σημειωθεί στις οικονομικά προηγμένες χώρες. Επίσης, η Fitch εκτιμά ότι η πτώση του ΑΕΠ θα συνεχιστεί κατά -4,3% και το 2013, ενώ μικρή ανάκαμψη θα σημειωθεί το 2014. Τέλος, επισημαίνονται οι σημαντικές μεταρρυθμίσεις που έχουν συντελεστεί και γίνεται η εκτίμηση ότι το χρηματοοικονομικό σύστημα της χώρας έχει σταθεροποιηθεί, γεγονός που επιβεβαιώνεται από την επιστροφή των καταθέσεων και από το προχωρημένο στάδιο στο οποίο βρίσκεται η ανακεφαλαιοποίηση των τραπεζών. Βεβαίως, η Fitch υποστηρίζει ότι η ανάκαμψη της οικονομίας εξαρτάται από την σταθερή εφαρμογή του προγράμματος προσαρμογής 2013-2016 όπως αυτό έχει συμφωνηθεί με την Τρόικα.

Η ανωτέρω αναβάθμιση της ελληνικής οικονομίας από την Fitch και η προηγούμενη ανάλογη αναβάθμιση από την S&P's αποτελούν τώρα πρόσθετο στήριγμα στην πορεία ανάκαμψης της ελληνικής οικονομίας και οριστικής εξόδου της από την κρίση. Σε μεγάλο βαθμό δε, σε συνδυασμό και με τις εντυπωσιακά θετικές εξελίξεις στην οικονομία και ιδιαίτερα στο τραπεζικό σύστημα της χώρας, απαρτίζουν πλήρως την συνεχιζόμενη έως σήμερα άκρως αρνητική τοποθέτηση της Moody's, η οποία θεωρεί ότι το νέο σημαντικά μειωμένο ελληνικό χρέος που διακρατείται από τον ιδιωτικό τομέα (περίπου € 30 δις) δεν μπορεί να αξιολογηθεί πάνω από C, χωρίς προοπτική, αξιολόγηση η οποία κοινοποιήθηκε για πρώτη φορά στις αρχές Μαρτίου 2012 (με αφορμή το PSI Plus). Αντίθετα, δηλαδή με την τρέχουσα εκτίμηση της Τρόικα, της Standard&Poor's και της Fitch και, το σπουδαιότερο, άκρως αντίθετα με αυτή την ίδια την ετυμηγορία των αγορών (βλέπε την άνοδο της τιμής των ελληνικών 10ετών GGBs από το 14,5 στο 60,8), η Moody's εξακολουθεί να διαβαθμίζει το ελληνικό χρέος «ως κατώτατης ποιότητας, συνήθως υπό χρεοκοπία και με μικρή πιθανότητα για τον επενδυτή σε αυτό να εισπράξει τους τόκους και τα χρεολύσια». Εξακολουθεί δηλαδή να διαβαθμίζει το ελληνικό χρέος πέντε βαθμίδες

κάτω από την αξιολόγηση B- με σταθερές προοπτικές της Standard & Poor's και της Fitch.

Σημειώνεται ότι η Moody's στηρίζει την καταθλιπτική αξιολόγησή της για την Ελλάδα στην υπόθεση ότι το πραγματικό ΑΕΠ της χώρας θα μειωθεί περαιτέρω κατά -5,3% το 2013 (ΔΝΤ και Ευρωπαϊκή Επιτροπή: -4,2%) και κατά -3,6% το 2014 (ΔΝΤ και Ευρωπαϊκή Επιτροπή: +0,6%). Ωστόσο, με δεδομένη την πτώση του πραγματικού ΑΕΠ κατά -5,3% στο 1^ο 3μηνο του 2013 (πολύ καλύτερα του αναμενομένου), σύμφωνα με την πρώτη εκτίμηση της ΕΛΣΤΑΤ, η υπόθεση της Moody's για πτώση του ΑΕΠ κατά -5,3% το 2013 ως σύνολο ουσιαστικά καταρρίπτεται λόγω της αναμενόμενης πολύ μικρότερης πτώσης του ΑΕΠ στα επόμενα 3μηνα του έτους, όπως φαίνεται στο ακόλουθο Διάγραμμα. Σε μεγάλο βαθμό, η εξέλιξη του ΑΕΠ στο 1^ο 3μηνο.2013 επιβεβαιώνει τις εκτιμήσεις μας ότι η πτώση του ΑΕΠ το 2013 ως σύνολο θα είναι τελικά μικρότερη του -3,7%. **Με βάση τα στοιχεία αυτά, η ανάκαμψη (πρώτη περίοδος με θετικό πρόσημο) αναμένεται πλέον στο 1^ο 3μηνο. '14.**

Πηγή: Bloomberg

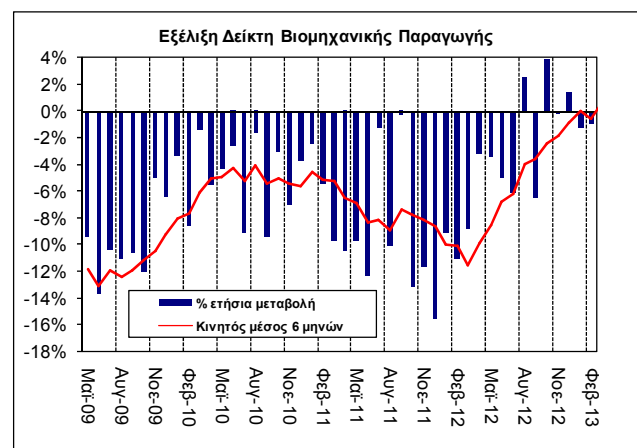
Στο μεταξύ, πολύ καλύτερα του αναμενομένου και του στόχου που είχε τεθεί ήταν η εκτέλεση του Προϋπολογισμού του 2013 στο 4μηνο Ιαν.-Απρ. '2013. Ειδικότερα, το πρωτογενές έλλειμμα της κεντρικής κυβέρνησης ήταν σαφώς μειωμένο, στα € 329 εκατ. στο 1^ο 4μηνο. '2013, έναντι ελλείμματος €1,729 δις. το 1^ο 4μηνο. '12 και έναντι ελλείμματος € 3,556 δις. το 1^ο 4μηνο. '11. Επιπλέον, ο στόχος που είχε τεθεί ήταν για πρωτογενές έλλειμμα € 3,613 δις. στο 4μηνο Ιαν.-Απρ. '2013, ενώ για το 2013 ως σύνολο το πρωτογενές έλλειμμα του προϋπολογισμού έχει προγραμματιστεί στα € 2,3 δις. Αυτή η μείωση του δημοσιονομικού ελλείμματος στο 4μηνο Ιαν.-Απρ. '2013 προέρχεται κατά κύριο λόγο και πάλι από τη σημαντική μείωση των πρωτογενών δαπανών του Τ.Π., όπως ακριβώς συνέβη και με τη σημαντική πτώση του ελλείμματος το 2012. Η μείωση δε του ελλείμματος αυτού επιτεύχθηκε παρά την συνέχιση της πτωτικής πορείας των εσόδων του Τ.Π., αν και για τον Απρίλιο του 2013 μεμονωμένα, η εικόνα για την πορεία των εσόδων ήταν πιο ενθαρρυντική. Για τον μήνα αυτό τα έσοδα ήταν εντός των στόχων που είχαν προγραμματιστεί.

Σε κάθε περίπτωση, πολύ μεγάλη συνεχίζει να είναι η πτώση των εσόδων από έμμεσους φόρους, η οποία συμβαδίζει πράγματι με τη μεγάλη πτώση του όγκου των πωλήσεων των καταστημάτων λιανικού εμπορίου, κατά -15,6% το δίμηνο Ιαν.-Φεβ.2013, με την πτώση των πωλήσεων των καταστημάτων εκτός των καυσίμων να ανέρχεται στο -15,0% το ίδιο διάστημα. Υπάρχει, ωστόσο, θέμα προσδιορισμού της αιτιώδους σχέσης. Είναι η πτώση των πωλήσεων που προσδιορίζει τη μεγάλη πτώση των εσόδων από έμμεσους φόρους, ή η προσπάθεια αποφυγής της πληρωμής των εμμέσων φόρων που προσδιορίζει την πτώση των πωλήσεων που πράγματι καταγράφονται; Το βέβαιο είναι ότι υπάρχει σημαντική πτώση των πωλήσεων και των φορολογικών εισπράξεων από τον ΦΠΑ και άλλους έμμεσους φόρους λόγω της μείωσης των εισοδημάτων και λόγω της μεγάλης αύξησης της ανεργίας. Από την άλλη πλευρά, ωστόσο, η συνεχιζόμενη διόγκωση των βεβαιωμένων ληξιπρόθεσμων απαιτήσεων του κράτους έναντι φορολογουμένων (φυσικών προσώπων και επιχειρήσεων) και τα αποτελέσματα που προκύπτουν από τις έρευνες του ΣΔΟΕ, του ΙΚΑ και του ΣΕΠΕ, δείχνουν ότι είναι επίσης βέβαιο ότι και η παράλληλη οικονομία και η φοροδιαφυγή συνεχίζουν να διογκώνονται. Η δε μεγάλη μείωση των φορολογικών εσόδων από έμμεσους φόρους σημειώνεται παρά τη επίσης μεγάλη αύξηση των φορολογικών συντελεστών (και επιβάρυνση των συνεπών φορολογουμένων) σχεδόν στο σύνολο των εμμέσων φόρων. Το πιο χαρακτηριστικό παράδειγμα εμφανίζεται στον κλάδο των καταλυμάτων και της εστίασης όπου η πτώση του κύκλου εργασιών του κλάδου στο 4^ο 3μηνο του 2012 ανήλθε στο 56,1% έναντι του 4^{ου} 3μήνου του 2008, όταν στο ίδιο διάστημα η πτώση του ονομαστικού ΑΕΠ δεν ξεπέρασε το 19,2%.

Υπάρχει επομένως σημαντικό πρόβλημα φοροδιαφυγής και εισφοροδιαφυγής στη χώρα (η πτώση των εσόδων των ασφαλιστικών ταμείων ανήλθε στο -15,1% στο 1^ο 3μηνο του 2013), το οποίο στο βαθμό που θα αντιμετωπίζεται και θα περιορίζεται σταδιακά από την Κυβέρνηση, με την απόδοση σημαντικών εσόδων από τα μέτρα που ήδη έχουν ληφθεί, θα συμβάλλει στην καλύτερη εκτέλεση των Προϋπολογισμών της περιόδου 2013-2016 από ότι προβλέπουν η Τρόικα και το Μεσοπρόθεσμο Πλαίσιο Δημοσιονομικής Στρατηγικής 2013-2016.

Για παράδειγμα, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή φαίνεται να προβλέπει τώρα σε Έκθεσή της προς το Eurogroup της 13^{ης} Μαΐου 2013 ότι η Ελλάδα με τα μέτρα που έχουν ληφθεί θα εκτελέσει ικανοποιητικά τους προϋπολογισμούς του 2013 και του 2014, αλλά φαίνεται να εκτιμά ότι για την καλή εκτέλεση των Προϋπολογισμών του 2015 και του 2016, δηλαδή για την επίτευξη πρωτογενούς πλεονάσματος 3,0% το 2015 και 4,5% το 2016, απαιτούνται πρόσθετα μέτρα ύψους 1,8% το 2015 και επιπλέον 0,4% του ΑΕΠ το 2016. Η πρόβλεψη αυτή, ωστόσο, προκύπτει από την πρόβλεψη της Τρόικα ότι τα έσοδα της γενικής κυβέρνησης της χώρας θα μειωθούν στα € 79,8 δις (41,6% του ΑΕΠ) το 2015 και στα € 82,7 δις (41,1% του ΑΕΠ) το 2016, από € 86,5 δις (44,9% του ΑΕΠ) το 2012. Δηλαδή, η Τρόικα προβλέπει καταποντισμό των εσόδων της γενικής κυβέρνησης στα επόμενα

έτη μεγαλύτερο από την ήδη καταθλιπτική πρόβλεψη της για την πτώση του Ελληνικού ΑΕΠ της το 2013 και το 2014. Ωστόσο, η πτώση των εσόδων το 2012 ήταν σε μεγάλο βαθμό το αποτέλεσμα της δραματικής στέρξης ρευστότητας στην οποία υπέβαλε την Ελληνική οικονομία η ίδια η Τρόικα με την υπέρμετρη καθυστέρηση της καταβολής των προγραμματισμένων δόσεων της χρηματοδοτικής βοήθειας και με την υποθάλαψη ουσιαστικά των σεναρίων για έξοδο της Ελλάδας από το Ευρώ έως το Δεκ.'2012. Ήδη η κατάσταση στην ελληνική οικονομία έχει αλλάξει ριζικά από τις αρχές του 2013. Με την κανονική καταβολή των δόσεων της χρηματοδοτικής βοήθειας (ήδη το Eurogroup της 13^{ης} Μαΐου 2013 ενέκρινε την καταβολή των πρόσθετων δόσεων ύψους € 8,0 δις τον Μάιο και τον Ιούνιο του 2013), με την επιστροφή των καταθέσεων στις ελληνικές τράπεζες και με την πολύ ικανοποιητική πορεία ανακεφαλαιοποίησης των τραπεζών, η ρευστότητα στην οικονομία αποκαθίσταται σταδιακά συμβάλλοντας στην επιτάχυνση της ανάκαμψης τόσο της οικονομικής δραστηριότητας όσο και των κρατικών εσόδων από φόρους και εισφορές. Επομένως, με ταχύτερη ανάκαμψη και ανάπτυξη της οικονομίας από αυτή που προβλέπει η Τρόικα στην περίοδο 2013-2016 και το πρωτογενές πλεόνασμα της γενικής κυβέρνησης μπορεί να είναι υψηλότερο από το 3,0% του ΑΕΠ το 2015 και από το 4,5% του ΑΕΠ το 2016 χωρίς κανένα νέο μέτρο. Μάλιστα, ο μόνος τρόπος που υπάρχει για να αποτραπεί για μια ακόμη φορά αυτή η ευνοϊκή εξέλιξη στην ελληνική οικονομία, όπως έγινε το 2011 και το 2012, είναι να ξεκινήσει και πάλι, ένας νέος κύκλος ατέρμονων συζητήσεων για το τι νέα μέτρα θα πρέπει να ληφθούν από το 2013 για το 2015 και το 2016. Ελπίζουμε ότι η αναμενόμενη καλύτερη του αναμενόμενου εκτέλεση του Π20013 στους επόμενους μήνες θα αποτρέψει οριστικά μια τέτοια καταθλιπτική προοπτική.

Όσον αφορά τις εξελίξεις στην οικονομία, αξιοσημείωτη είναι η σταθεροποίηση της παραγωγής της μεταποιητικής βιομηχανίας για δύο συνεχόμενα 3μηνα, αφού η παραγωγή ήταν αυξημένη κατά 1,7% σε ετήσια βάση στο 4^ο 3μηνο.'2012 και με ελάχιστη πτώση κατά -0,3% σε ετήσια βάση στο 1^ο 3μηνο.'13 (Μάρτιος 2013: +1,1%). Η εξέλιξη αυτή δείχνει ότι οι

προαναφερθείσες προοπτικές για σημαντική επιβράδυνση της πτώσης του ΑΕΠ της χώρας το 2013 είναι τώρα σημαντικές, δεδομένων και των εξαιρετικά ευνοϊκών προοπτικών που έχουν δημιουργηθεί για σημαντική αύξηση του εξωτερικού τουρισμού κατά το τρέχον έτος με ταυτόχρονη πτώση των πληρωμών για τουρισμό των εγχώριων κατοίκων στο εξωτερικό.

Στον εξωτερικό τομέα, σημειώνεται η μικρή πτώση των εξαγωγών αγαθών χωρίς πετρελαιοειδή κατά -2,4% στο 1^ο 3μηνο. '2013, έναντι πτώσης τους κατά -0,6% και στο 1^ο 3μηνο του 2012 και αύξησής τους κατά 18,9% στο 1^ο 3μηνο του 2011 και κατά 14,7% στο 1^ο 3μηνο του 2010, ενώ οι συνολικές εξαγωγές ήταν αυξημένες κατά 5,1% στο 1^ο 3μηνο του 2013, μετά την αύξησή τους κατά 15,5% στο 1^ο 3μηνο του 2012. Ειδικότερα, είναι πιθανό ότι οι δραματικές εξελίξεις στην Κύπρο συνέβαλαν στην πτώση των εξαγωγών τον Μάρτιο του 2013. Ωστόσο, συνεχίζεται και η μεγάλη πτώση των εισαγωγών αγαθών χωρίς πετρελαιοειδή κατά -8,8% στο 1^ο 3μηνο του 2013 (με πτώση -20,6% τον Μάρτιο του 2013), έναντι -10,8% στο 1^ο 3μηνο του 2012. Όσον αφορά τις συνολικές εισαγωγές ήταν αυξημένες κατά 7,3% και 7,8% αντίστοιχα τον Ιαν. και τον Φεβρ. του 2013, αλλά σημείωσαν μεγάλη πτώση κατά -29,6% τον Μάρτιο του 2013 μετά την μεγάλη αύξησή τους κατά 21,1% τον Μάρτιο του 2012.

Παγκόσμια Οικονομία

Στη ΖτΕ, επιβεβαιώθηκε η συνέχιση, για 6^ο συνεχή 3μηνο, της ύφεσης που πλήττει την οικονομία της ΖτΕ, καθώς το ΑΕΠ της ΖτΕ μειώθηκε κατά -0,2% σε 3μηνιαία βάση το 1^ο 3μηνο. '13 (από -0,1% που ήταν οι εκτιμήσεις), έναντι -0,6% το 4^ο 3μηνο. '12, ενώ σε ετήσια βάση το ΑΕΠ μειώθηκε κατά -1,0% στο 1^ο 3μηνο. '13, από -0,9% το 4^ο 3μηνο. '12. Σημειώνεται ότι **στις ΗΠΑ το ΑΕΠ αυξήθηκε κατά 0,6% σε 3μηνιαία βάση το 1^ο 3μηνο. '13 και κατά +1,8% σε ετήσια βάση. Επίσης, στο Ην. Βασίλειο, η οικονομία φαίνεται ότι ανέκαμψε καθώς το ΑΕΠ αυξήθηκε κατά +0,3% σε 3μηνιαία βάση το 1^ο 3μηνο. '2013, από μείωση -0,3% το 4^ο 3μηνο. '12, ενώ σε ετήσια βάση το ΑΕΠ αυξήθηκε κατά 0,6%, από +0,2% το 4^ο 3μηνο. '12.**

Με βάση αυτές τις εξελίξεις, η ένταση της ύφεσης στη ΖτΕ περιορίστηκε το 1^ο 3μηνο. '13, εξέλιξη που αποδίδεται κυρίως στην αύξηση του ΑΕΠ της Γερμανίας. Η Γερμανία, ανέκαμψε και απέφυγε την ύφεση, αν και το ΑΕΠ αυξήθηκε πολύ περιορισμένα κατά μόλις 0,1% σε 3μηνιαία βάση το 1^ο 3μηνο. '13, έναντι πτώσης -0,7% το 4^ο 3μηνο. '12. Επιπλέον, αν και δεν υπάρχει ανάλυση των συνιστωσών του ΑΕΠ, από τα στοιχεία που έχουν ανακοινωθεί εκτιμάται μείωση των επενδύσεων, των εξαγωγών και των εισαγωγών το 1^ο 3μηνο. '13, γεγονός που δείχνει την αδύναμη εγχώρια αλλά και εξωτερική ζήτηση. Η οικονομία της Γερμανίας, σύμφωνα και με τις εαρινές προβλέψεις της Ε. Επιτροπής θα αρχίσει σταδιακά να ενισχύεται από το 2^ο 6μηνο. '13, αν και για το 2013 ο ρυθμός αύξησης του ΑΕΠ θα είναι

περιορισμένος κατά 0,4%, από 0,7% το 2012, προτού ανακάμψει και αυξηθεί κατά 1,8% το 2014.

Στις χώρες της περιφέρειας το ΑΕΠ συνεχίζει να μειώνεται σημαντικά, ενώ η πτώση του ΑΕΠ της Γαλλίας για 2^ο συνεχές 3μηνο επιβεβαιώνει ότι και αυτή η οικονομία βρίσκεται σε ύφεση. Το 2012, το ΑΕΠ της ΖτΕ μειώθηκε κατά -0,6%, ενώ για το 2013 η Ε. Επιτροπή προβλέπει πτώση του κατά -0,4%. Ανάκαμψη της οικονομίας της ΖτΕ αναμένεται από το 2^ο 6μηνο. '13, η οποία όμως θα είναι περιορισμένη.

% μεταβολή ΑΕΠ στη ΖτΕ και σε επιλεγμένες οικονομίες				
3μηνιαία βάση				
	1ο 3μηνο. '13	4ο 3μηνο. '12	3ο 3μηνο. '12	2ο 3μηνο. '12
ΖτΕ	-0,2	-0,6	-0,1	-0,2
Γερμανία	0,1	-0,7	0,2	0,2
Γαλλία	-0,2	-0,2	0,1	-0,2
Ιταλία	-0,5	-0,9	-0,2	-0,6
Ολλανδία	-0,1	-0,4	-1,0	0,2
Ισπανία	-0,5	-0,8	-0,3	-0,4
Πορτογαλία	-0,3	-1,8	-0,9	-1,1
Ην. Βασίλειο	0,3	-0,3	0,9	-0,4
ΗΠΑ	0,6	0,1	0,8	0,3
ετήσια βάση				
	1ο 3μηνο. '13	4ο 3μηνο. '12	3ο 3μηνο. '12	2ο 3μηνο. '12
ΖτΕ	-1,0	-0,9	-0,7	-0,5
Γερμανία	-0,3	0,3	0,9	1,0
Γαλλία	-0,4	-0,3	0,0	0,1
Ιταλία	-2,3	-2,8	-2,6	-2,5
Ολλανδία	-1,3	-1,2	-1,2	-0,4
Ισπανία	-2,0	-1,9	-1,6	-1,4
Πορτογαλία	-3,9	-3,8	-3,6	-3,2
Ελλάδα	-5,3	-5,7	-6,7	-6,4
Ην. Βασίλειο	0,6	0,2	0,4	0,0
ΗΠΑ	1,8	1,7	2,6	2,1
Πηγή: Eurostat				

Στη Γαλλία το ΑΕΠ μειώθηκε κατά -0,2% σε 3μηνιαία βάση, και κατά -0,4% σε ετήσια βάση, ενώ για το 2013 η Ε. Επιτροπή εκτιμά μείωση του ΑΕΠ κατά -0,1%, έναντι μηδενικής μεταβολής το 2012. Στην Ισπανία, το ΑΕΠ μειώθηκε για 7^ο συνεχές 3μηνο, κατά -0,5% σε 3μηνιαία βάση και -2,0% σε ετήσια βάση, δείχνοντας την βαθειά ύφεση στην οικονομία. Το 2012 το ΑΕΠ στη χώρα αυτή μειώθηκε κατά -1,4% και το 2013 προβλέπεται να μειωθεί κατά -1,5%. Στην Πορτογαλία η πτώση του ΑΕΠ περιορίστηκε αρκετά κατά -0,3% σε 3μηνιαία βάση, από -1,8% στο 4^ο 3μηνο. '12, λόγω και της παράτασης της εφαρμογής των δημοσιονομικών μέτρων. Στην Ιταλία, επίσης συνεχίζεται η πτώση του ΑΕΠ κατά -0,5% σε 3μηνιαία βάση, ενώ για το 2013 η Ε. Επιτροπή προβλέπει νέα μεγάλη πτώση του ΑΕΠ κατά -1,3%, από -2,4% το 2012. Τέλος, στην Ολλανδία, περιορίστηκε η πτώση του ΑΕΠ κατά -0,1% σε 3μηνιαία βάση το 1^ο 3μηνο. '13, μετά την μείωσή του κατά -0,4% το 4^ο 3μηνο. '12. Το ΑΕΠ της Ολλανδίας μειώθηκε κατά -1,0% το 2012, λόγω της μείωσης των επενδύσεων κατά -4,6%, αλλά και της κατανάλωσης κατά -1,4%, παρόλο που οι εξαγωγές αυξήθηκαν κατά 3,3%. Η Ε. Επιτροπή προβλέπει νέα μείωση του ΑΕΠ κατά -0,8% το 2013.

Σύμφωνα με τον οίκο αξιολόγησης Standard & Poor's (S&P) η κρίση δημοσίου χρέους στην Ευρωζώνη αποτελεί τον κατεξοχήν κίνδυνο που απειλεί την παγκόσμια οικονομία αλλά ταυτόχρονα

και τον προσδιοριστικό παράγοντα των πιστωτικών συνθηκών που επικρατούν στις επιμέρους αγορές.

Σε πρόσφατη έκθεση του ο οίκος αξιολόγησης προειδοποιεί ότι λόγω της συνεχιζόμενης κρίσης δημοσίου χρέους η Ευρωζώνη θα παραμείνει σε ύφεση και το 2013 για να επιτρέψει στην ανάπτυξη αλλά με όχι ιδιαίτερα ισχυρό ρυθμό το 2014. Όσον αφορά τις αναδυόμενες οικονομίες ο S&P προβλέπει ότι δε θα καταγράψουν αξιοσημείωτους ρυθμούς ανάπτυξης με αποτέλεσμα να εμφανίσουν είτε μια στασιμότητα είτε μια οριακή βελτίωση.

Ωστόσο, θετικές είναι οι ενδείξεις για ανάκαμψη της παγκόσμιας οικονομίας όπως προκύπτει από την ανάλυση του σύνθετου προπορευόμενου δείκτη οικονομικής συγκυρίας leading indicator-CLI του Οργανισμού Οικονομικής Συνεργασίας & Ανάπτυξης (ΟΟΣΑ). Σύμφωνα με τα στοιχεία που δημοσίευσε ο ΟΟΣΑ, ο δείκτης CLI ανήλθε τον Μάρτ.2013 στις 100,5 μονάδες από 100,4 μονάδες τον Φεβ.2013. Οι επιμέρους σύνθετοι προπορευόμενοι δείκτες οικονομικής συγκυρίας συνεχίζουν να αποτυπώνουν βελτίωση της οικονομικής δραστηριότητας σε ΗΠΑ, Ιαπωνία, Ευρωζώνη, Μ. Βρετανία, Γερμανία, Ιταλία, Καναδά. Στασιμότητα, καταγράφουν οι αντίστοιχοι δείκτες σε Γαλλία, Κίνα και Βραζιλία.

Αισιόδοξο μήνυμα για την παγκόσμια οικονομία αποτελεί η αύξηση της βιομηχανικής παραγωγής στην Κίνα κατά 9,3% τον Απρ.2013, από 8,9% τον Μάρτ.2013 (το χαμηλότερο επίπεδο των τελευταίων 7 μηνών), αν και προβληματίζει τους επενδυτές το γεγονός ότι η αύξηση ήταν ελαφρά κατώτερη των προσδοκιών της αγοράς (+9,5%).

Τα μέχρι σήμερα δημοσιευθέντα οικονομικά στοιχεία υποδηλώνουν ότι το ΑΕΠ στο 2ο 3μηνο.2013 θα σημειώσει αύξηση της τάξεως του 7,8%-7,9% από 7,7% το 1ο 3μηνο.2013. Αισιόδοξο στοιχείο αποτελεί η αύξηση των λιανικών πωλήσεων τον Απρ.2013 κατά 12,8% σε ετήσια βάση. Ωστόσο αυξάνουν οι φωνές πίεσης προς την κυβέρνηση της Κίνας που ζητούν ανάληψη πρωτοβουλιών προκειμένου να τονωθεί το επενδυτικό κλίμα και να ενισχυθεί η εγχώρια οικονομική δραστηριότητα.

Στις ΗΠΑ και στα πλαίσια διασφάλισης της κεφαλαιακής επάρκειας του τραπεζικού συστήματος η Fed ζήτησε από τις 18 μεγαλύτερες τράπεζες της χώρας μέχρι τις 5.7.2013 να καταθέσουν τα αποτελέσματα των ασκήσεων προσομοίωσης καταστάσεων κρίσης (stress tests) που διενήργησαν. Τα αποτελέσματα των ασκήσεων θα δημοσιοποιηθούν μεταξύ 15-30.9.2013.

Στη Σλοβενία, αναμένεται να ολοκληρωθεί μέχρι το τέλος του Ιουνίου η πρώτη φάση μεταφοράς των μη εξυπηρετούμενων και τοξικών δανείων, συνολικού ποσού € 3,3 δισ. από τις τρεις μεγαλύτερες τράπεζες της Σλοβενίας (NLB, NKBM, Abanka-Vipa) στην αποκαλούμενη κακή τράπεζα (bad bank). Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις της ΤτΣλοβενίας, το μερίδιο των μη εξυπηρετούμενων δανείων των τριών τραπεζών θα διαμορφωθεί στο 8,87% από 24,61% ενώ η μεταφορά των μη εξυπηρετούμενων δανείων στην

κακή τράπεζα θα οδηγήσει στη μείωση των μη εξυπηρετούμενων δανείων σε όλο το τραπεζικό σύστημα σε €4,73 δισ. (10,40% επί του συνόλου των χορηγήσεων) από €8,06 δισ. (16,92% επί του συνόλου των χορηγήσεων).

Υπενθυμίζεται ότι την περασμένη εβδομάδα ο οίκος αξιολόγησης Moody's υποβάθμισε κατά δύο βαθμίδες, την πιστοληπτική ικανότητα της Σλοβενίας στην κατηγορία «junk» και ειδικότερα στο Baa2 με «αρνητικές προοπτικές», γεγονός που σημαίνει ότι υπάρχει ενδεχόμενο και νέας υποβάθμισης εντός των επόμενων μηνών. Αιτία της υποβάθμισης αποτέλεσαν τα συνεχιζόμενα προβλήματα του τραπεζικού τομέα, λόγω τοξικών και μη εξυπηρετούμενων δανείων.

Στις αγορές, καθοδικές τάσεις εμφανίζουν τόσο οι τιμές των 5ετών CDS, όσο και των αποδόσεων των ομολόγων στην Ευρώπη. Συγκεκριμένα, την 13.5.2013 πτώση καταγράφουν: το CDS της Ιρλανδίας που διαπραγματεύεται στις 159 μ.β., της Ισπανίας στις 229 μ.β., της Ιταλίας στις 239 μ.β., της Πορτογαλίας στις 343 μ.β. ενώ τα CDS της Γερμανίας και της Γαλλίας διατηρούνται αμετάβλητα στις 35 μ.β. και στις 73 μ.β. αντίστοιχα.

Οι αποδόσεις των 10ετών ομολόγων την 13.5.2013 διαμορφώθηκαν: στην Ισπανία σε 4,24%, στην Ιταλία σε 3,95%, στη Γαλλία σε 1,93%, στην Πορτογαλία σε 5,38% και στο Βέλγιο σε 2,05%. Το ελληνικό 10ετές ομόλογο διαπραγματεύεται στο 8,14% την 15.5.2013 και το αντίστοιχο γερμανικό 10ετές στο 1,39%. Η διαφορά απόδοσης του 10ετούς ιταλικού ομολόγου με εκείνη του αντίστοιχου 10ετούς γερμανικού, περιορίστηκε αισθητά στις 260 μ.β. την 13.5.2013.

Πάντως, οι εκδόσεις του γερμανικού δημοσίου συνεχίζουν να προσελκύουν επενδυτικό ενδιαφέρον, παρά το μηδενικό επιτόκιο που προσφέρουν.

Το γερμανικό δημόσιο άντλησε μέσω δημοπρασίας ομολόγων εντόκων γραμματίων (ΕΓ) 6-μηνης διάρκειας την 13.5.2013 το ποσό των €3,82 δισ.. Ειδικότερα, στη δημοπρασία των 6μηνων ΕΓ το μέσο κόστος δανεισμού διαμορφώθηκε σε 0,0013%, από αρνητικό -0,0002% που ήταν στην αντίστοιχη τελευταία δημοπρασία.

Υψηλό επενδυτικό ενδιαφέρον συγκέντρωσαν όμως και οι εκδόσεις του ιταλικού δημοσίου. Το τελευταίο, σε 3-δημοπρασίες την 13.5.2013 συγκέντρωσε συνολικά € 8 δισ., δηλαδή € 3,5 δισ. μέσω ομολόγων λήξεως 2016 με επιτόκιο 1,92%, έναντι 2,29% σε προηγούμενη δημοπρασία, €3 δισ. μέσω ομολόγων λήξεως 2014, με μέσο επιτόκιο 2,44% από 3,03% της αντίστοιχης τελευταίας δημοπρασίας και €1,5 δισ. μέσω ομολόγων λήξεως 2026 με μέσο κόστος δανεισμού 4,07% έναντι 4,55%.

Εξελίξεις στην πραγματική οικονομία: Στις ΗΠΑ, η άνοδος των λιανικών πωλήσεων τον Απρίλιο αιφνιδίασε ευχάριστα τους επενδυτές, καθώς η αγορά προσδοκούσε μείωση τους. Ειδικότερα, οι λιανικές πωλήσεις αυξήθηκαν κατά 0,1% σε μηνιαία βάση τον Απρ.2013 μετά από μείωση κατά -0,5% (αναθεωρημένη μέτρηση) τον

Μάρτ.2013. Οι λιανικές πωλήσεις εξαιρουμένων των αυτοκινήτων, της βενζίνης και των δομικών υλικών, που αποτελούν πιο αντιπροσωπευτικό δείγμα της καταναλωτικής τάσης, κατέγραψαν άνοδο 0,5% τον Απρ.2013 από αύξηση 0,1% τον Μάρτ.2013. Σε ετήσια βάση, οι πωλήσεις τον Απρ.2013 σημείωσαν άνοδο 3,7%. Στην αγορά εργασίας, οι **εβδομαδιαίες αιτήσεις για εγγραφή στα ταμεία ανεργίας**, σημείωσαν πτώση κατά 4.000 την εβδομάδα έως 4.5.2013 και διαμορφώθηκαν στις 323 χιλ. (το χαμηλότερο επίπεδο των τελευταίων 5½ ετών) ενώ ο μέσος όρος 4 εβδομάδων, κατέγραψε μείωση κατά 6.250 με αποτέλεσμα να διαμορφωθεί στις 336,8 χιλ..

Στη Ζώνη του Ευρώ (ΖτΕ), τα πρόσφατα στοιχεία της Eurostat για τη βιομηχανική παραγωγή τον Μαρτ.2013 δείχνουν μείωση κατά -1,7% σε ετήσια βάση, ενώ σε σύγκριση με τον Φεβρ.2013 αύξηση 1,0%. Στις 27 χώρες της ΕΕ, η βιομηχανική παραγωγή μειώθηκε κατά 1,1% σε ετήσια βάση ενώ αυξήθηκε κατά 0,9% σε μηνιαία βάση.

Στις επιμέρους χώρες και ειδικότερα στη Γερμανία η βιομηχανική παραγωγή μειώθηκε κατά 1,5% σε ετήσια βάση, στη Γαλλία κατά 1,6% και στην Ιταλία κατά 5,2%, ενώ αντίθετα εντυπωσιακή υψηλή άνοδο κατά 11,1% καταγράφηκε στην Ολλανδία.

Στη Γερμανία, το οικονομικό κλίμα συνεχίζει να παραμένει εύθραυστο, εν μέσω ανησυχιών για την κρίση την ύφεση στην Ευρωζώνη, η οποία αποτελεί το βασικότερο εξαγωγικό προορισμό για τα γερμανικά προϊόντα. Ο **δείκτης οικονομικού κλίματος-ZEW** κατέγραψε οριακή άνοδο τον Μαΐο.2013 στις 36,4 μον., από τις 36,3 μον. τον Απρ.2013, έναντι εκτίμησης της αγοράς για άνοδο στις 39,5 μονάδες.

Τέλος, στις αγορές συναλλάγματος, το ευρώ δείχνει να ανακάμπτει έναντι του δολαρίου μετά την υποχώρηση κατά 1,4% που σημείωσε τις τελευταίες τρεις ημέρες. Το ευρώ διαπραγματευόταν την 14.5.2013 στα 1,3020 EUR/USD. Η ενίσχυση του αμερικανικού δολαρίου το τελευταίο διάστημα αποδίδεται στην εκτίμηση ότι η αμερικανική οικονομία εμφανίζει τάσεις σταθεροποίησης και κατά συνέπεια η Fed θα εγκαταλείψει σχετικά σύντομα την πολιτική της νομισματικής χαλάρωσης (πρόγραμμα αγοράς ομολόγων). Υπενθυμίζεται ότι η Fed σύμφωνα με τα ισχύοντα προβαίνει σε αγορές κρατικών ομολόγων και ομολόγων με ενέχυρο στεγαστικά δάνεια ύψους \$ 85 δισ. κάθε μήνα. Η εκτιμώμενη συμπεριφορά της Fed είχε ως αποτέλεσμα να οδηγήσει την απόδοση του 10-ετούς αμερικανικού ομολόγου στο 1,94% που αποτελεί το υψηλότερο επίπεδο που έχει καταγραφεί από την 26.3.2013. Το ιαπωνικό γιεν ενισχύεται ελαφρώς έναντι του δολαρίου ΗΠΑ (101,50 JPY/USD) τα τελευταία 24-ωρα, μετά το χαμηλό των 102,15 JPY/USD (13.5.2013) επίπεδο που είχε να καταγραφεί από τον Οκτώβριο του 2008.

Σε σχέση με το ευρώ, η βρετανική λίρα διαπραγματευόταν στα 0,8490 GBP/EUR την 14.5.2013 από 0,8440 GBP/EUR που ήταν την 30.4.2013 σημειώνοντας απώλειες της τάξεως του

0,6%. Επίσης, το ελβετικό φράγκο κυμαινόταν στα 1,2397 CHF/EUR την 14.5.2013 από 1,2262 CHF/EUR που ήταν την 30.4.2013 σημειώνοντας απώλειες της τάξεως του 1,1%.

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ

Ελληνική Οικονομία

Προϋπολογισμός 2013: Η εκτέλεση του Π2013 στο 1^ο 4μηνο του 2013 έχε ως ακολούθως:

Οι Πρωτογενείς Δαπάνες του Τ.Π ήταν σημαντικά μειωμένες κατά -12,3% σε ετήσια βάση και διαμορφώθηκαν κατά € 1,45 δισ. χαμηλότερα από τον στόχο που είχε τεθεί για το 1^ο 4μηνο του 2013 και κατά € 2,06 δισ. χαμηλότερα από το ύψος τους στο 1^ο 4μηνο του 2012. Για το 2013 ως σύνολο ο στόχος είναι για μείωση των δαπανών αυτών κατά -4,2% έναντι του 2012, ή κατά -6,6% για να επιτευχθεί και η δημιουργία αποθεματικού ύψους € 1,1 δισ το 2013. Επιπλέον των ανωτέρω, οι δαπάνες για καταπτώσεις εγγυήσεων ήταν αυξημένες στα € 523 εκατ. στο 1^ο 4μηνο του 2013, από € 154 εκατ. στο 1^ο 4μηνο '12, ενώ για το έτος ως σύνολο οι πληρωμές στον τομέα αυτό αναμένεται να ανέλθουν στα € 1.027 εκατ. **Αξιοσημείωτες εξελίξεις στον τομέα των πρωτογενών δαπανών του Τ.Π. ήταν οι ακόλουθες:**

(α) Η νέα μείωση των δαπανών για μισθολογικές αποδοχές και συντάξεις στην κεντρική κυβέρνηση κατά -8,3% (μισθοί -7,8%, μισθοί προσωπικού νοσοκομείων και ιδρυμάτων πρόνοιας: -11,6%) στο 1^ο 4μηνο του 2013. Οι πληρωμές για συντάξεις ήταν μειωμένες κατά -9,5% σε ετήσια βάση, ενώ για το έτος 2013 ως σύνολο έχει προγραμματιστεί η μείωσή τους κατά -12,2%. Συνολικά, οι δαπάνες για αποδοχές και συντάξεις της κεντρικής κυβέρνησης αναμένεται να μειωθούν σε € 18,6 δισ το 2013, από € 20,51 δισ το 2012, σημειώνοντας πτώση κατά -9,4% το 2013, από την πτώση τους κατά -6,0% το 2012.

(β) Οι επιχορηγήσεις των ασφαλιστικών ταμείων (Α.Τ.) ήταν σημαντικά μειωμένες στα € 4,74 δισ. στο 1^ο 4μηνο του 2013, από € 6,23 δισ. στο 1^ο 4μηνο του 2012. Σε μεγάλο βαθμό αυτή η μείωση αντικατοπτρίζει τη σημαντικά μειωμένη προγραμματισμένη επιχορήγηση των Α.Τ. από τον Τ.Π. στα € 12,6 δισ το 2013, από € 14,5 δισ το 2012 (πτώση κατά -12,9%). Άλλωστε, στο 1^ο 4μηνο του 2013 έχει ήδη καταβληθεί το 37,6% της συνολικής προγραμματισμένης επιχορήγησης για το τρέχον έτος. Σημειώνεται ότι η δαπάνη για επιχορήγηση των Α.Τ. αυξήθηκε σημαντικά, εν μέσω της έντονης προσπάθειας που καταβάλλεται για μείωση των δημοσιονομικών ελλειμμάτων, στα € 15,15 δισ το 2011 και στα € 14,47 δισ το 2012, από € 10,12 δισ το 2010. Αυτό συνέβη εξαιτίας κυρίως της μεγάλης πτώσης των εισφορών των ασφαλισμένων για σύνταξη και υγειονομική περίθαλψη αλλά και λόγω των αυξημένων συνταξιοδοτήσεων.

Επιπλέον, οι επιχορηγήσεις των Α.Τ. από τον κρατικό τακτικό προϋπολογισμό (Τ.Π.) αυξήθηκαν παρά τη μεγάλη πτώση των εισπράξεων από τον

ΦΠΑ, αλλά και των εισπράξεων από τον Φόρο Εισοδήματος Νομικών Προσώπων. Είναι αυτονόητο ότι η δραστική μείωση των πηγών χρηματοδότησης των Α.Τ. συνεπάγεται αναπόφευκτα και μείωση των παροχών αυτών των Ταμείων. Ήδη εφαρμόζεται η νέα μεγάλη μείωση των συντάξεων και των εν γένει παροχών των Α.Τ. η οποία αντικατοπτρίζεται στη μείωση των επιχορηγήσεων τους από τον Τ.Π., όπως προαναφέρθηκε. Δεδομένου δε ότι η επιχορήγηση των Ταμείων από τον Τ.Π. δεν μπορεί και ούτε πρέπει να αυξηθεί περισσότερο από ότι έχει προγραμματιστεί για το 2013, προκύπτει ότι στα επόμενα έτη οι παροχές των Α.Τ. θα είναι άμεσα συνδεδεμένες με τις εισπράξεις τους από εισφορές των ασφαλισμένων τους. Επιπλέον, η συνέχιση της χρηματοδότησης των Α.Τ. και του ΕΟΠΥΥ από τον Τ.Π., προαπαιτεί τη σταθεροποίηση και στη συνέχεια αύξηση των εσόδων από τον Άμεσους και τους Έμμεσους φόρους του κράτους.

Γενικά, η σταθεροποίηση και στη συνέχεια (με την ανάκαμψη της οικονομίας) η **αύξηση των εσόδων των ΑΤ από εισφορές (αντί της νέας μεγάλης πτώσης τους κατά -15,1% στο 1^ο 4μηνο του 2013), καθώς και η ομαλοποίηση της πορείας των εσόδων από έμμεσους φόρους (που σημείωσαν επίσης υπέρμετρα μεγάλη πτώση κατά -12,6% στο 1^ο 4μηνο του 2013, μετά την πτώση τους κατά -8,1% στο 1^ο 4μηνο του 2012), αποτελεί τον μόνο εφικτό μηχανισμό που μπορεί να διατηρήσει το σύστημα κοινωνικών ασφαλίσεων (συντάξεων και παροχής υγειονομικής περίθαλψης) σε ομαλή λειτουργία, όπως είναι απολύτως αναγκαίο για να διευκολυνθεί η έξοδος της χώρας από την κρίση.**

Η επιχορήγηση του ΙΚΑ ανήλθε στα € 1,08 δις. στο 1^ο 4μηνο του 2013 (το 43,2% της προγραμματισμένης ετήσιας επιχορήγησής του) και ήταν σημαντικά μειωμένη έναντι του 1^{ου} 4μήνου του 2012, όπου είχε διαμορφωθεί στα € 2,0 δις. Ωστόσο, για το 2013 η επιχορήγηση του ΙΚΑ έχει προγραμματιστεί να μειωθεί στα € 2,5 δις., από € 3,98 δις που ανήλθε το 2012 (όπου, ωστόσο, είχε αρχικά προϋπολογιστεί στα € 2,18 δις) και από € 4,06 δις το 2011, έναντι € 2,6 δις το 2009. Η προγραμματισμένη μείωση της επιχορήγησης του ΙΚΑ το 2013 οφείλεται στη σημαντική μείωση των συντάξεων που αποφασίστηκε με τα μέτρα του Νοεμβρίου 2012.

Αντίθετα, σημειώνεται η **αύξηση της επιχορήγησης του ΟΑΕΕ κατά 16%** σε ετήσια βάση στο 1^ο 4μηνο του 2013 φτάνοντας τα € 580 εκατ., δηλαδή στο 48,3% της προγραμματισμένης ετήσιας επιχορήγησης του Οργανισμού αυτού που έχει προσδιοριστεί από το ΜΠΔΣ 2013-2016 στα € 1,2 δις. έναντι της τελικής διαμόρφωσής της στα € 1,43 δις. το 2012. Και πάλι σημειώνεται ότι η προγραμματισμένη επιχορήγηση του ΟΑΕΕ το 2012 ήταν € 800 εκατ., **για να φτάσει τελικά στα € 1,43 δις.** **Η αύξηση της επιχορήγησης του ΟΑΕΕ το 2012 οφείλεται στη μεγάλη πτώση των εισπράξεων του από εισφορές για σύνταξη και για ιατροφαρμακευτική περίθαλψη,** αφού, όπως ανακοινώθηκε από τη Διοίκηση του ΟΑΕΕ, ένας (1) στους δύο (2) ασφαλισμένους στον Οργανισμό αυτό έχει σταματήσει να πληρώνει εισφορές, ενώ προφανώς δεν πληρώνει ούτε ΦΠΑ ούτε και φόρο εισοδήματος.

Έτσι, οι οφειλές από εισφορές 380 χιλ. ενεργών ασφαλισμένων στον ΟΑΕΕ ανέρχονται στο τεράστιο ποσό των € 5,96 δις. Επίσης, 195,96 χιλ ελεύθεροι επαγγελματίες έχουν διακόψει (κατά δήλωσή τους) την επαγγελματική τους δραστηριότητα και τις πληρωμές ΦΠΑ, φόρου εισοδήματος και εισφορών. Όλοι οι ανωτέρω θα προσέλθουν στο 65^ο (ή στο 67^ο) έτος της ηλικίας τους στον ΟΑΕΕ και με 15 έτη πραγματικής ασφάλισης (κατά τα οποία θα πληρώνουν το 20% του τεκμαρτού μισθού ως εισφορές) θα ζητήσουν πλήρη σύνταξη (που φτάνει το 70% του τεκμαρτού τους μισθού – επί του οποίου πληρώναν τις εισφορές). Σημειώνεται ότι, σχετικά με αυτό το θέμα, πριν από μερικές ημέρες τα δύο από τα Κόμματα που συγκροτούν της Κυβέρνηση απέτρεψαν την ψήφιση τροπολογίας του Υπ. Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων η οποία προέβλεπε τη μείωση του ποσοστού αναπλήρωσης σε ορισμένες κατηγορίες ασφαλισμένων στις οποίες εκτιμήθηκε ότι το ποσοστό αυτό υπερέβαινε ακόμη και το 130% επί του συντάξιμου μισθού. Το ερώτημα είναι από που θα πληρωθούν αυτές οι συντάξεις όταν το 60% των ασφαλισμένων στον ΟΑΕΕ δεν πληρώνει ούτε εισφορές, ούτε ΦΠΑ (τον οποίο έχουν παρακρατήσει), ούτε καν φόρο εισοδήματος; Σε κάθε περίπτωση, αποτελεί πραγματικό ευτύχημα για τη χώρα το γεγονός ότι τόσο η δυνατότητα παροχής συντάξεων από τον ΟΑΕΕ και από τα άλλα Ταμεία, όσο και η δυνατότητα χρηματοδότησης των δαπανών υγείας από τον ΕΟΠΥΥ δεν εξαρτάται πλέον από τα αισθήματα των «φιλολαϊκών» πολιτικών Κομμάτων της χώρας μας, ούτε από τους όψιμους Κεύνσιανούς που ερμηνεύουν επιλεκτικά τον Κέυνς και ζητούν να αυξηθούν οι συντάξεις και οι μισθοί για να αυξηθεί η εγχώρια ζήτηση, όπως ακριβώς γινόταν στην περίοδο 2001-2009 που μας οδήγησε στη χρεοκοπία. Τότε το σύστημα δούλεψε για αρκετά χρόνια με την υπερχρέωση της χώρας. Σήμερα, και να θέλουμε δεν μας δανείζουν (ευτυχώς). Επομένως, τόσο οι συντάξεις, όσο και οι δαπάνες για την υγεία και παιδεία εξαρτώνται σήμερα αποκλειστικά και μόνο από τις εισφορές των ασφαλισμένων και από τα διαθέσιμα φορολογικά έσοδα όπως προαναφέρθηκε.

Η επιχορήγηση του ΕΟΠΥΥ ανήλθε στα € 368 εκατ. στο 1^ο 4μηνο του 2013, μειωμένη κατά 4,7% από το 1^ο 4μηνο '12. Σημειώνεται ότι η επιχορήγηση που εισέπραξε ο ΕΟΠΥΥ το 2012 ανήλθε τελικά στα € 1,02 δις, ενώ για το 2013 εκτιμάται στα € 1,108 δις. Και πάλι με την πτώση των εσόδων από εισφορές στα Ασφαλιστικά Ταμεία κατά -15,1% στο 1^ο 3μηνο του 2013, μετά την πτώση τους κατά -7,3% το 2012 ως σύνολο, η χρηματοδότηση του ΕΟΠΥΥ θα είναι αναγκαστικά προβληματική, αφού η μεγαλύτερη επιχορήγηση από τον Τ.Π. δεν θα είναι δυνατή λόγω της μεγάλης πτώσης των εσόδων από τον ΦΠΑ (κατά -14,8% στο 1^ο 4μηνο του 2013, μετά την πτώση τους κατά -12,9% και στο 1^ο 4μηνο του 2012), αλλά και από τον φόρο εισοδήματος (παρά την υπέρμετρα υψηλή επιβάρυνση των μισθωτών και γενικότερα των συνεπών φορολογουμένων).

Τέλος, η επιχορήγηση του ΟΓΑ επίσης μειώθηκε κατά -33,9% σε ετήσια βάση το διάστημα Ιαν.-Απρ. '13 και ανήλθε στα € 1,14 δις., δηλαδή στο 39,3% της προγραμματισμένης ετήσιας επιχορήγησής του, η οποία για το έτος 2013 ως σύνολο έχει προσδιοριστεί στα € 2,9 δις, από € 4,24 δις το 2012 και € 4.66 δις το 2011.

Συνολικά, οι πρωτογενείς δαπάνες του Τ.Π. αναμένεται τώρα να διαμορφωθούν στα € 45,0 δις. το 2013 (44,05 δις χωρίς το αποθεματικό των € 1,1 δις), από € 47,14 δις. το 2012. Η υλοποίηση του Π2013 στο 4μηνο Ιαν.-Απρ. '2013, σηματοδοτεί τη δυνατότητα υλοποίησης του Π2013 από την πλευρά των πρωτογενών δαπανών του Τ.Π. πολύ καλύτερα από ότι έχει προγραμματιστεί, με βάση τα μέτρα μείωσης αυτών των δαπανών που έχουν ήδη ληφθεί και εφαρμόζονται. Αναγκαία προϋπόθεση, ωστόσο, είναι να επιτευχθεί η ανάκαμψη των εσόδων των ασφαλιστικών ταμείων στους επόμενους μήνες (και, επομένως, η συγκράτηση των επιχορηγήσεων των Α.Τ. στα προγραμματισμένα επίπεδα). Επίσης, επιβάλλεται η βελτίωση της εισπραχθείσας των εσόδων των ΟΤΑ (που ήταν αυξημένα κατά 1,6% στο 1^ο 3μηνο του 2013) και των εσόδων των νομικών προσώπων που είναι ενταγμένα στη γενική κυβέρνηση (μετά την πτώση τους κατά -36,9% στο 1^ο 3μηνο '2013) για να συγκρατηθεί και εδώ η χρηματοδότησή τους από τον Τ.Π. σε λογικά, ή στα προγραμματισμένα, επίπεδα.

Καθαρά Έσοδα Τ.Π.: Αντίθετα με τις πρωτογενείς δαπάνες του Τ.Π., σημαντικά αρνητική εξακολουθεί να είναι η πορεία των καθαρών εσόδων του **Τακτικού Προϋπολογισμού (Τ.Π.)**, τα οποία σημείωσαν πτώση κατά -4,4% σε ετήσια βάση στα € 14,003 δις. στο 4μηνο Ιαν.-Απρ. '13, από αύξησή τους κατά 1,3% στο 4μηνο Ιαν.-Απρ. '2012. Παρά το ότι τα έσοδα αυτά υπερέβησαν κατά € 106 εκατ. τον στόχο που είχε τεθεί για το 1^ο 4μηνο του έτους, η εξέλιξή τους εξακολουθεί να είναι πολύ αρνητική, ιδιαίτερα όσον αφορά την μεγάλη πτώση σε ετήσια βάση των έμμεσων φόρων. Ειδικότερα, χαμηλότερα κατά € 473 εκατ. από τον στόχο για το 1^ο 4μηνο του 2013 ήταν τα έσοδα πριν την αφαίρεση των επιστροφών φόρων, ενώ οι επιστροφές φόρων ήταν χαμηλότερες κατά € 544 εκατ. Ωστόσο, ενθαρρυντική είναι η αύξηση των καθαρών εσόδων του Τ.Π. κατά 2,2% σε ετήσια βάση τον Απρ. '13, αν και τα έσοδα προ επιστροφών φόρων ήταν και πάλι σημαντικά μειωμένα κατά -6,4% σε ετήσια βάση τον Απρ. '13. Συνολικά για το 2013 τα καθαρά έσοδα του Τ.Π. έχουν προγραμματιστεί να σημειώσουν και πάλι πτώση κατά -3,3%, έναντι πτώσης τους κατά -3,5% το 2012, γεγονός που δείχνει ότι ο νέος περιορισμός του ελλείμματος του Τ.Π. που έχει προϋπολογιστεί για το 2013 θα προέλθει αποκλειστικά από τις περικοπές δαπανών, παρά την επιβάρυνση που έχουν υποστεί οι μισθωτοί και οι συνταξιούχοι έως σήμερα, και παρά την προγραμματισμένη αύξηση των εσόδων από τους φόρους στην Περιουσία κατά 11,2% το 2013. Πιο συγκεκριμένα:

α) Τα έσοδα από τον φόρο εισοδήματος φυσικών προσώπων (ΦΕΦΠ) ήταν και πάλι μειωμένα κατά -

7,5% σε ετήσια βάση στο 4μηνο Ιαν.-Απρ. '13 στα € 2,0 δις. Η εξέλιξη αυτή σηματοδοτεί μεγάλες απώλειες εσόδων από άρνηση πληρωμής ακόμη και του βεβαιωμένου φόρου από ένα μεγάλο αριθμό ασυνεπών φορολογουμένων. Το ύψος της φοροδιαφυγής έλαβε νέες διαστάσεις το 2012 και στο 1^ο 4μηνο του 2013 και αυτό έγινε εις βάρος των συνεπών φορολογουμένων. Σημειώνεται ότι η Κυβέρνηση και η Τρόικα έχουν ήδη προγραμματίσει τα έσοδα από τον ΦΕΦΠ να είναι σημαντικά μειωμένα κατά -17,0% το 2013 έναντι του 2012 και επομένως με το μέτρο αυτό οι εισπράξεις του 1^{ου} 4μήνου του 2013 από τον ΦΕΦΠ θα πρέπει να θεωρούνται σχετικά ικανοποιητικές.

Επίσης, εξαιρετικά απογοητευτική είναι και η **εξέλιξη των εσόδων από τον φόρο εισοδήματος νομικών προσώπων (ΦΕΝΠ) στο 1^ο 4μηνο του 2013**, μετά τον καταποντισμό τους στα € 1,72 δις το 2012, από € 4,65 δις (και τότε με μεγάλη φοροδιαφυγή) το 2007. Και σε αυτή την περίπτωση, η κυβέρνηση και η Τρόικα προγραμματίζουν νέα πτώση των εσόδων από τον φόρο αυτό κατά -13,8% το 2013 (στα € 1,48 δις), μετά την πτώση τους κατά -38,0% το 2012 και κατά -17,8% το 2011. Ήδη στο 1^ο 4μηνο του 2013 έχουν εισπραχθεί από το φόρο αυτό μόνο € 59 εκατ., από € 90 εκατ. το 1^ο 4μηνο. '12.

β) Όσον αφορά τα έσοδα από **τους φόρους στην περιουσία** διαμορφώθηκαν στα € 915 εκατ. στο 1^ο 4μηνο του 2013 και ήταν μειωμένα κατά -38,9% έναντι του 1^{ου} 4μήνου του 2012, όπου είχε εισπραχθεί το κύριο μέρος του ΕΕΤΗΔΕ του 2011. Τα έσοδα αυτά έχουν προγραμματιστεί να ανέλθουν στα € 3,18 δις το 2013, όπου στους υπόλοιπους μήνες του έτους αναμένεται να εισπραχθεί το κύριο μέρος των εσόδων από τον νέο ΕΕΤΗΔΕ του 2013, ενώ έως τώρα έχει εισπραχθεί κυρίως ένα μέρος των εσόδων από τον ΕΕΤΗΔΕ του 2012.

γ) **Αξιοσημείωτη αύξηση κατά 37,9% σημειώνεται στα έσοδα από τους άμεσους φόρους ΠΟΕ**, στους οποίους έχουν συμπεριληφθεί και τα έσοδα από τον ΦΑΠ του 2012. Ωστόσο, έχουν αρχίσει να αποδίδουν σταδιακά και τα μέτρα για την είσπραξη ενός μέρους των τεράστιων βεβαιωμένων ληξιπρόθεσμων φορολογικών οφειλών, ενώ στο υπόλοιπο του έτους έχει προγραμματιστεί να εισπραχθούν σημαντικά έσοδα τόσο από τον ΦΑΠ του 2011 και του 2012, καθώς επίσης και σημαντικά έσοδα από τις ρυθμίσεις ληξιπρόθεσμων οφειλών και παλαιών φορολογικών υποθέσεων που θεσπίστηκαν πρόσφατα. Όπως έχει τονιστεί επανειλημμένα στο παρόν Δελτίο, η επιδίωξη είσπραξης του ΦΑΠ του 2011 και του 2012 ενός του 2013,, ταυτόχρονα με την είσπραξη του ΕΕΤΗΔΕ του 2013 και του ΦΑΠ του 2010 θα οδηγήσει αναπόφευκτα σε νέα δεινά την αγορά ακινήτων στη χώρα η δραστηριότητα της οποίας έχει ήδη καταποντιστεί σε υπέρμετρα χαμηλά επίπεδα στο 1^ο 3μηνο του 2013.

δ) Συνεχίζεται η έντονη **πτώση των εσόδων από τον ΦΠΑ κατά -14,8% στο 4μηνο Ιαν.-Απρ. '13, μετά την μεγάλη πτώση τους κατά -12,9% και στο 4μηνο Ιαν.-Απρ. '12. Αδικοιολόγητα μεγάλη**

παραμένει η πτώση των εσόδων από τον ΦΠΑ στα προϊόντα εκτός καυσίμων και καπνού (1^ο 4μην. '13: -12,1%). Σε κάθε περίπτωση, ο στόχος του Π2013 είναι για σημαντικά μειωμένα έσοδα από τον ΦΠΑ και κατά το 2013 κατά -8,3%, μετά την πτώση τους κατά -11,4% το 2012. Σημειώνεται ότι η πτώση των εσόδων από τον ΦΠΑ πετρελαιοειδών ανήλθε στο μη αναμενόμενο -24,6% στο 1^ο 4μην. του 2013 και ήταν αποτέλεσμα της μεγάλης πτώσης της κατανάλωσης πετρελαίου θέρμανσης λόγω των εξαιρετικά καλών καιρικών συνθηκών στο 1^ο 4μην. του 2013. Για το υπόλοιπο του έτους αναμένεται βελτίωση της πορείας των εσόδων από την πηγή αυτή, αλλά το τελικό αποτέλεσμα για το έτος ως σύνολο αναμένεται να είναι μειωμένο κατά € 300 εκατ. περίπου από ότι έχει προϋπολογιστεί. Επίσης, η μεγάλη πτώση των εσόδων από τον ΦΠΑ καπνού κατά -20,4% στο 1^ο 4μην. του 2013, με ταυτόχρονη μεγάλη πτώση των εσόδων από τον ΕΦΚ καπνού κατά -15,6% οφείλεται τόσο στην φοροδιαφυγή, όσο και στις διακυμάνσεις της πολιτικής αγορών και αποθεματοποιήσεων των εταιρειών καπνού και οι φορολογικές εισπράξεις από την πηγή αυτή αναμένεται να ομαλοποιηθούν σε μεγάλο βαθμό στους επόμενους μήνες.

ε) Σημαντικά χαμηλότερα ήταν τα έσοδα από τα τέλη κυκλοφορίας οχημάτων, τα οποία ανήλθαν μόλις στα € 109 εκατ. στο 1^ο 4μην. του 2013, από € 228 εκατ. στο 1^ο 4μην. του 2012. Το 2013 εκτιμάται να εισπραχθούν από την πηγή αυτή έσοδα ύψους € 1,228 δις, έναντι εσόδων ύψους € 1,305 δις το 2012.

στ) Θετική εξέλιξη αποτελεί η μεγάλη αύξηση των εσόδων από τους έμμεσους φόρους ΠΟΕ κατά 29,8% στο 1^ο 4μην. του 2013, μετά την αύξησή τους κατά 84,1% στο 1^ο 4μην. '12. Σημειώνεται ότι για το έτος 2013 ως σύνολο προβλέπεται πτώση των εσόδων από τους έμμεσους φόρους ΠΟΕ κατά -3,8%. Ωστόσο, η είσπραξη των διογκωμένων ληξιπρόθεσμων απαιτήσεων από τον ΦΠΑ και από άλλους έμμεσους φόρους εξασφαλίζει σημαντικά έσοδα από την πηγή αυτή το 2013 και στα επόμενα έτη. Το πιο σημαντικό, ωστόσο, είναι να εξασφαλιστεί η αποτελεσματική είσπραξη των τρεχόντων εσόδων από τον ΦΠΑ και από τους άλλους έμμεσους φόρους.

Με βάση τα ανωτέρω, η υλοποίηση του Π2013 από την πλευρά των καθαρών εσόδων του Τακτικού Προϋπολογισμού (Τ.Π.) είναι ακόμη δυνατή. Τα έσοδα αυτά έχουν προγραμματιστεί να μειωθούν κατά -5,9% και να διαμορφωθούν στα € 46,7 δις το 2013, έναντι € 49,66 δις. το 2012.

Τέλος, όσον αφορά στο ισοζύγιο του ΠΔΕ ήταν πλεονασματικό το 1^ο 4μην. '13 στα € 879 εκατ. έναντι πλεονάσματος € 535 εκατ. το αντίστοιχο διάστημα 2012 και έναντι του στόχου για έλλειμμα € 690 εκατ. Η καλύτερη της αναμενόμενης πορείας του ΠΔΕ προήλθε από τις αυξημένες εισροές από την Ε.Ε. για αιτήσεις πληρωμών που είχαν υποβληθεί στο τέλος του 2012 (και θα έπρεπε να είχαν εισπραχθεί το 2012, μειώνοντας ισόποσα το πρωτογενές έλλειμμα του προηγούμενου έτους).

Έτσι, τα έσοδα από την πηγή αυτή ανήλθαν στα € 1,715 δις. το 1^ο 4μην. '13, έναντι του στόχου για έσοδα € 1,060 δις. Από την άλλη πλευρά, σημειώνεται η εκ νέου μεγάλη υστέρηση των δαπανών του ΠΔΕ, τα οποία διαμορφώθηκαν μόλις στα € 836 εκατ. το 1^ο 4μην. '13 έναντι του στόχου για €1,75 δις. και έναντι € 836 εκατ. στο 1^ο 4μην. '12.

Οι δαπάνες για τόκους περιορίστηκαν σημαντικά στα €2,12 δις. το 1^ο 4μην. '13, από € 7,42 δις. το αντίστοιχο διάστημα 2012, εξέλιξη που αποδίδεται στο ότι το μεγαλύτερο μέρος των δεδουλευμένων τόκων των ομολόγων που συμμετείχαν στο PSI καταβλήθηκε το 1^ο 4μην. '12. Σε αυτές τις δαπάνες για τόκους θα πρέπει να προστεθούν και τα € 24 εκατ. το 1^ο 4μην. '13 που αφορούν προμήθειες εκταμίευσης των ομολόγων του EFSF.

Πληθωρισμός: Ο **πληθωρισμός**, με βάση τον ΔΤΚ, **υποχώρησε στο -0,6% τον Απρ. '13**, από -0,2% τον Μάρτ. '13, +0,1% τον Φεβρ. '13 και 1,9% τον Απρ. '12. Ήδη διαμορφώνεται στο χαμηλότερο επίπεδο από όλες τις χώρες στην ΕΕ-27, όπου ο πληθωρισμός υποχώρησε στο 1,9% τον Μάρτ. '13 από 2,0% τον Φεβρ. '13.

Η διαμόρφωση του πληθωρισμού σε αρνητικό επίπεδο τον Απρ. '13, οφείλεται κυρίως στην πτωτική επίπτωση κατά -0,4 π.μ. στις τιμές βενζίνης και του πετρελαίου θέρμανσης και κατά -0,03 π.μ. από την πτώση των ενοικίων. Από την άλλη πλευρά, αυξητική επίπτωση στον πληθωρισμό κατά +0,06 π.μ. είχαν οι αυξήσεις στις τιμές των νωπών φρούτων και λαχανικών, κατά +0,02 π.μ. από την αύξηση των τιμών ένδυσης-υπόδησης και κατά +0,02 π.μ. από τις διάφορες μικρο-αυξήσεις.

Συμβολή στον Πληθωρισμό Κύριων Κατηγοριών Προϊόντων				
Αγαθά και Υπηρεσίες	% μεταβολή τιμών Απρ'12/ Απρ'11	Επίπτωση στον πληθωρισμό Απρ'12	% μεταβολή τιμών Απρ'13/ Απρ'12	Επίπτωση στον πληθωρισμό Απρ'13
Δημητριακά και παρασκευάσματα	1,9	0,04	-1,7	-0,04
Φρούτα (νωπά)	2,4	0,02	5,2	0,05
Πατάτες (νωπές)	-24,6	-0,10	24,3	0,07
Ένδυση και υπόδηση	2,0	0,17	2,2	0,18
Ενοίκια κατοικιών	-1,3	-0,04	-5,5	-0,17
Έπιπλα-Καλύμματα δαπέδου	-1,9	-0,02	-3,6	-0,04
Ηλεκτρικό Ρεύμα	13,9	0,27	12,3	0,27
Πετρέλαιο θέρμανσης	15,6	0,47	25,1	0,85
Καύσιμα αυτοκινήτου	9,6	0,60	-7,2	-0,49
Αυτοκίνητα	-1,8	-0,07	-5,6	-0,21
Τηλεφωνικές υπηρεσίες	-1,0	-0,04	-5,1	-0,21
Οικιακές υπηρεσίες	-3,2	-0,04	-8,0	-0,10
Ασφάλιστρα μεταφορών	1,9	0,04	-2,2	-0,04
Οπτικοακουστικός εξοπλισμός-υπολογιστές	-4,9	-0,04	-5,7	-0,05
Φάρμακα	-5,1	-0,05	-8,8	-0,08
Δείκτρα	-1,0	-0,03	-4,0	-0,11
Εστιατόρια-Ζαχαροπλαστική-Καφενεία-Κυλικεία	3,3	0,34	-1,5	-0,16
Έξοδα ξενοδοχείων	-7,9	-0,04	-3,6	-0,02

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ.

Ο δομικός πληθωρισμός (που δεν επηρεάζεται από τις αυξομειώσεις στις τιμές των καυσίμων και των φρέσκων φρούτων και λαχανικών) παρέμεινε στο ήδη αρνητικό -1,2% τον Απρ. '2013, όπως και τον Μάρτ. '13, από -1,4% τον Φεβρ. '2013. Πάντως, ο δομικός πληθωρισμός επηρεάζεται αυξητικά κατά 0,27 π.μ. από την αύξηση της τιμής της Η/Ε κατά 13,9%.

Όπως φαίνεται στον ανωτέρω Πίνακα, εξαιρουμένων των μεγάλων αυξήσεων των τιμών του πετρελαίου θέρμανσης (+25,1%) και του ηλεκτρικού ρεύματος

(+12,3%), σημειώθηκαν σημαντικές μειώσεις τιμών που επηρεάζουν τον ετήσιο πληθωρισμό, όπως στις τηλεφωνικές υπηρεσίες (-5,1%), τα καύσιμα αυτοκινήτου (-7,2%), τα φάρμακα (-8,8%), τα έξοδα ξενοδοχείων (-3,6%), τα διδάκτρα (-4,0%), στις οικιακές υπηρεσίες (-8,0%), τα εστιατόρια-ζαχαροπλαστεία (-1,5%), τα ασφάλιστρα μεταφορών (-2,2%) και τα αυτοκίνητα (-5,6%).

Ο μέσος πληθωρισμός με βάση το ΔΤΚ διαμορφώθηκε στο 1,5% το 2012, ενώ περαιτέρω πτώση του στο -0,5% αναμένεται το 2013 (-0,6% τον Δεκ.'13) από 3,4% το 2011. Επίσης, ο μέσος πληθωρισμός με βάση τον Εναρμονισμένο ΔΤΚ διαμορφώθηκε στο 1,0% το 2012 και αναμένεται να διαμορφωθεί στο -0,7% το 2013 (-1,0% τον Δεκ.'2013), από 3,1% το 2011. Οι εκτιμήσεις για το 2013 στηρίζονται στην υπόθεση ότι οι διεθνείς τιμές του πετρελαίου σε ευρώ θα διαμορφωθούν με όχι μεγάλες αποκλίσεις από τις τιμές του 1^{ου} 4μήνου του 2013.

Βιομηχανική Παραγωγή: Ο δείκτης *παραγωγής της μεταποιητικής βιομηχανίας* αυξήθηκε κατά +1,1% σε ετήσια βάση τον Μάρτ.'13, έναντι μείωσής του κατά -0,4% τον Φεβρ.'13 και -1,3% τον Ιαν.'13. Παράλληλα, επιβραδύνθηκε σημαντικά η μείωση της μεταποιητικής δραστηριότητας στο 1^ο 3μηνο'13 καθώς υποχώρησε κατά -0,3% σε ετήσια βάση, έναντι πτώσης του κατά -9,6% στο 1^ο 3μηνο.'12.

Αξιοσημείωτη εξέλιξη αποτελεί η αύξηση της παραγωγής στο 1^ο 3μηνο'13 σε πολλούς κλάδους της μεταποιητικής βιομηχανίας, όπως στον καπνό (1^ο 3μηνο.'13: +2,1%, 1^ο 3μηνο.'12: +0,7%), τα ποτά (1^ο 3μηνο.'13: +1,7%, 1^ο 3μηνο.'12: -17,4%), το χαρτί και προϊόντα από αυτό (1^ο 3μηνο.'13: +1,5%, 1^ο 3μηνο.'12: -14,3%), τα μη μεταλλικά ορυκτά (1^ο 3μηνο.'13: +17,2%, 1^ο 3μηνο.'12: -40,4%) - λόγω κυρίως των εξαγωγών των επιχειρήσεων του κλάδου, στα είδη ένδυσης (1^ο 3μηνο.'13: +7,2%, 1^ο 3μηνο.'12: -15,6%), το ξύλο και φελός (1^ο 3μηνο.'13: +9,1%, 1^ο 3μηνο.'12: -24,8%), τα φαρμακευτικά προϊόντα και σκευάσματα (1^ο 3μηνο.'13: +10,7%, 1^ο 3μηνο.'12: -7,3%), τα παράγωγα πετρελαίου και άνθρακα (1^ο 3μηνο.'13: +10,1%, 1^ο 3μηνο.'12: 18,0%) και οι ηλεκτρονικοί υπολογιστές (1^ο 3μηνο.'13: +10,2%, 1^ο 3μηνο.'12: -5,7%).

Γενικά, στους ανωτέρω κλάδους με θετική εξέλιξη της παραγωγής τους στο 1^ο 3μηνο'13 συμπεριλαμβάνονται πλέον και πολλοί σημαντικοί παραδοσιακοί κλάδοι των οποίων η δραστηριότητα έχει εκτοπιστεί σε σημαντικό βαθμό από την Ελλάδα τα τελευταία έτη, σε μια διαδικασία που άρχισε από τις αρχές της 10ετίας του 2000, εξαιτίας του έντονου ανταγωνισμού που υφίστανται από χώρες χαμηλού κόστους. Είναι γεγονός ότι πολλές ελληνικές επιχειρήσεις έχουν ήδη μεταφέρει την παραγωγή τους στις γειτονικές χώρες χαμηλού κόστους και χαμηλής φορολογικής επιβάρυνσης και αντί για παραγωγή στην Ελλάδα και για εξαγωγές από την Ελλάδα, εισάγουν στη χώρα μας προϊόντα από τις χώρες στις οποίες τα παράγουν. Παραμένουν, ωστόσο, στην Ελλάδα ένα αριθμός παραγωγικών

επιχειρήσεων σε αυτούς τους κλάδους, με σημαντική, κυρίως, εξαγωγική δραστηριότητα. Ωστόσο, μετά τη σημαντική μείωση του κόστους εργασίας στην Ελλάδα και την αποκατάσταση ενός πιο αποτελεσματικού πλαισίου λειτουργίας της οικονομίας και των επιχειρήσεων στην οικονομία, η οικονομική κατάσταση και η δραστηριότητα των επιχειρήσεων και στους παραδοσιακούς κλάδους θα μπορούσε να βελτιωθεί σημαντικά με τη βελτίωση και των συνθηκών χρηματοδότησής τους και με την επανεκκίνηση της επενδυτικής τους δραστηριότητας με σκοπό πάντοτε την παραγωγή προϊόντων υψηλότερης ποιότητας για την παγκόσμια και όχι μόνο για την ελληνική αγορά.

Μεταβολή (% σε ετήσια βάση) της παραγωγής της μεταποιητικής βιομηχανίας κατά κλάδο			
	Στάθμιση στο ΔΠΜΒ	Ιαν-Μάρτ'13	Ιαν-Μάρτ.'12
Τρόφιμα	18,23%	-1,5%	-10,1%
Φαρμακευτικά προϊόντα και σκευάσματα	1,74%	10,7%	-7,3%
Παράγωγα πετρελαίου και άνθρακα	11,30%	10,1%	18,0%
Ποτά	6,00%	1,7%	-17,4%
Καπνός	1,90%	2,1%	0,7%
Κλωστοϋφαντουργικές ύλες	3,10%	-9,7%	-25,6%
Είδη Ένδυσης	3,40%	7,2%	-15,6%
Ξύλο και φελός	1,20%	9,1%	-24,8%
Χαρτί και προϊόντα από χαρτί	2,30%	1,5%	-14,3%
Χημικά προϊόντα	5,34%	-2,2%	-19,7%
Μη μεταλλικά ορυκτά	10,30%	17,2%	-40,4%
Βασικά μέταλλα	8,00%	-12,9%	-4,8%
Προϊόντα από ελαστική και πλαστική υλή	4,20%	-3,2%	-16,2%
Κατασκευή μεταλλικών προϊόντων	5,10%	-15,0%	-12,7%
Έπιπλα	1,54%	-27,4%	-35,2%
Ηλεκτρ. Υπόλ. -Ηλεκτρον. & Οπτικά προϊόντα	1,21%	10,2%	-5,7%
Ηλεκτρολογικός Εξοπλισμός	3,00%	-4,4%	-3,6%
Μηχανήματα και είδη εξοπλισμού	2,05%	-6,2%	-19,9%
Δείκτης Παραγ. Μεταποιητικής Βιομηχανίας	100,00%		
Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ.			

Σημειώνεται ότι η μείωση της παραγωγής της μεταποιητικής βιομηχανίας στο 1^ο 3μηνο'13 σε ετήσια βάση αποδίδεται κυρίως στους **κλάδους που συνδέονται με τις κρατικές προμήθειες, των οποίων η λειτουργία στηρίζονταν μέχρι πρόσφατα σε μεγάλο βαθμό σε μη ανταγωνιστικές κρατικές παραγγελίες**. Ειδικότερα, ο κλάδος του «λοιπού εξοπλισμού μεταφορών» (στον οποίο εντάσσονται και τα ναυπηγεία), ο οποίος σημείωσε νέα πτώση της παραγωγής του κατά -14,1% το 1^ο 3μηνο'13, έναντι πτώσης της κατά -37,6% το 3μηνο'12. Τα ναυπηγεία δεν λειτουργούν προσωρινά επειδή αδυνατούν να αναλάβουν παραγγελίες από τον ιδιωτικό τομέα, λόγω καταδίκης στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο για παραβίαση της κοινοτικής νομοθεσίας περί ανταγωνισμού. Από την άλλη πλευρά, κρατικές παραγγελίες δεν υπάρχουν πλέον. Η επίλυση των δύσκολων θεμάτων για την παραγωγική και ανταγωνιστική επαναλειτουργία των επιχειρήσεων του ναυπηγικού κλάδου είναι άμεσης προτεραιότητας. Επίσης, στον **κλάδο των μηχανοκίνητων οχημάτων, ρυμουλκούμενων, που τελεί και αυτός υπό κρατική επιρροή**, σημειώθηκε πτώση της παραγωγής κατά -15,4% στο 1^ο 3μηνο'13, έναντι -15,4% στο 1^ο 3μηνο'12.

Όσον αφορά στους υπόλοιπους κλάδους της μεταποιητικής βιομηχανίας υποχώρηση της παραγωγής σημειώθηκε στους ακόλουθους:

Τον κλάδο του ηλεκτρολογικού εξοπλισμού που έχει επηρεαστεί αρνητικά από τη μεγάλη πτώση της

εγχώριας οικοδομικής δραστηριότητας και γενικότερα της εγχώριας ζήτησης, αλλά πραγματοποιεί σημαντικές εξαγωγές. Έτσι, η πτώση της παραγωγής ήταν σχετικά μικρή κατά -4,4% στο 1^ο 3μηνο'13, από -3,6% στο 1^ο 3μηνο'12. Ο κλάδος αυτός έχει δυνατότητες να αυξήσει ακόμα περισσότερο την εξωστρέφειά του και να επιτύχει θετικούς ρυθμούς αύξησης της παραγωγής μόλις αποκατασταθούν συνθήκες ομαλής λειτουργίας και χρηματοδότησης της εγχώριας οικονομίας.

Τα βασικά μέταλλα, όπου σημειώθηκε σχετικά μεγάλη πτώση της παραγωγής κατά -12,9% στο 1^ο 3μηνο'13, έναντι -4,8% το 1^ο 3μηνο'12. Η παραγωγή στον κλάδο επηρεάστηκε αρνητικά το 2012 από την αλλαγή των συνθηκών στα προϊόντα του κλάδου στις διεθνείς αγορές, με συγκράτηση των εξαγωγών του που είχαν σημειώσει σημαντική αύξηση στα προηγούμενα έτη.

Πίνακας: Μεταβολή της Μεταποιητικής Παραγωγής κατά σειρά σημασίας των κλάδων

1ο 3μηνο. '13 (εκατοστιαίες μονάδες)	
Παράγωγα πετρελαίου	1,8449
Μη μεταλλικά ορυκτα	0,6306
Βασικά φαρμακευτικά	0,5722
Είδη ένδυσης	0,1190
Ποτά	0,0875
Ξύλο και φελλός	0,0805
Καπνός	0,0415
Χαρτί και προϊόντα	0,0402
Ηλεκτρονικοί υπολογιστές	0,0402
Άλλες μεταποιητικές δραστ	-0,0270
Δέρμα-είδη υπόδησης	-0,0324
Μηχανοκίνητα οχήματα	-0,0665
Μηχανήματα και είδη εξ.	-0,0827
Λοιπός εξ. μεταφορών	-0,0933
Εκτυπώσεις	-0,1136
Χημικά προϊόντα	-0,1159
Κλωστουφαντουργικές ύλες	-0,1310
Ηλεκτρολογικός εξ.	-0,1399
Προϊόντα από ελαστική ύλη	-0,1408
Επισκευή και εγκ. μηχ. εξ.	-0,1913
Επιπλα	-0,1924
Τρόφιμα	-0,3449
Κατασκευή μεταλλικών πρ.	-0,7211
Βασικά μέταλλα	-1,4577

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ

Την παραγωγή χημικών προϊόντων η οποία σημείωσε επίσης πτώση κατά -2,2% στο 1^ο 3μηνο'13, μετά την πτώση της κατά -19,7% στο 1^ο 3μηνο'12.

Τα έπιπλα, όπου σημειώθηκε νέα μεγάλη πτώση της παραγωγής κατά -27,4% στο 1^ο 3μηνο'13, μετά την πτώση της κατά -35,2% στο 1^ο 3μηνο'12.

Τέλος, όσον αφορά στον **Γενικό Δείκτη της Βιομηχανικής Παραγωγής**, μειώθηκε κατά -3,0% σε ετήσια βάση στο 1^ο 3μηνο'13, έναντι της μεγαλύτερης πτώσης του κατά -7,9% στο 1^ο 3μηνο'12. Η μείωση του Γενικού Δείκτη προήλθε από: (1) Την πτώση της παραγωγής της μεταποιητικής βιομηχανίας (-0,3%), όπως προαναφέρθηκε. (2) Από τη μείωση της

εξορυκτικής δραστηριότητας (1^ο 3μηνο'13: -6,8%, 1^ο 3μηνο'12: -4,2%) που προήλθε κυρίως από τη μεγάλη πτώση της εξόρυξης λιγνίτη κατά -12,4%, λόγω των σημαντικών βροχοπτώσεων και της αυξημένης λειτουργίας των σταθμών παραγωγής Η/Ε από ΑΠΕ, (3) τη μείωση της παραγωγής ηλεκτρικού ρεύματος κατά -9,8%, μετά την πτώση της κατά -5,3% στο 1^ο 3μηνο'12 για τους λόγους που προαναφέρθηκαν για την παραγωγή λιγνίτη και (4) τη μείωση της παροχής νερού κατά -1,9% στο 1^ο 3μηνο'13, μετά την αύξησή της κατά +0,6% στο 1^ο 3μηνο'12.

Σχετικά με τη συμβολή των επιμέρους κλάδων στη μεταβολή της μεταποιητικής παραγωγής κατά σειρά σημασίας (βλ. Πίνακα), σημειώνεται ότι αυξητικά συνεισέφεραν κυρίως οι κλάδοι των παραγώγων πετρελαίου, των μη μεταλλικών ορυκτών, των βασικών φαρμάκων, των ειδών ένδυσης, της ποτοποιίας, της ξυλείας- φελλού. Αντίθετα, αρνητικά επέδρασαν οι κλάδοι των βασικών μετάλλων και της κατασκευής μεταλλικών προϊόντων, των τροφίμων, των επίπλων, των επισκευών και εγκαταστάσεων μηχανημάτων εξοπλισμού, του κλάδου παραγωγής πλαστικών ειδών. Οι εξελίξεις αυτές συμβαδίζουν σε γενικές γραμμές με την πορεία των δεικτών της ιδιωτικής ζήτησης και της οικοδομικής δραστηριότητας.

Απασχόληση-Ανεργία με βάση την έρευνα εργατικού δυναμικού (ΕΕΔ) της ΕΛΣΤΑΤ:

Σύμφωνα με τα μη εποχικά προσαρμοσμένα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ, **ο αριθμός των απασχολούμενων (15-74 ετών) υποχώρησε κατά 49,5 χιλ. άτομα εντός του Φεβρ.'13**, μετά τη μείωσή τους κατά 4,4 χιλ. άτομα τον Ιαν.'13, με αποτέλεσμα η απασχόληση να διαμορφωθεί στις 3.564,5 χιλ., έναντι 3.614,0 χιλ. τον Ιαν.'13, σημειώνοντας ωστόσο πτώση κατά -6,3% σε ετήσια βάση, έναντι της πτώσης της κατά -7,1% τον Ιαν.'13 και κατά -8,7% τον Φεβρ.'12.

Επίσης, σύμφωνα με την έρευνα της ΕΛΣΤΑΤ, το εργατικό δυναμικό (απασχολούμενοι και άνεργοι) μειώθηκε κατά 66,3 χιλ. σε μηνιαία βάση τον Φεβρ.'13, έναντι αύξησής του κατά 59,3 χιλ. τον Ιαν.'13 και έναντι αντίστοιχης μηνιαίας μείωσής του κατά 66,8 χιλ. τον Φεβρ.'12. Σε ετήσια βάση το εργατικό δυναμικό της χώρας, σύμφωνα με τις εκτιμήσεις της ΕΛΣΤΑΤ, ήταν αυξημένο τον Φεβρ.'13 κατά 13,0 χιλ. άτομα. Μάλιστα, τον Φεβρ.'13 το εργατικό δυναμικό στην Ελλάδα ανερχόταν στα € 4.926,5 χιλ. άτομα, έναντι 4.429,9 χιλ. ατόμων τον Φεβρ.'08. Αυτό συνέβη παρά την εξαιρετικά παρατεταμένη ύφεση που διανύει η χώρα (που θα μπορούσε να παρακινήσει κάποιους μακροχρόνια άνεργους για έξοδο από την αγορά εργασίας), την αναφερόμενη ευρέως μεγάλη έξοδο μεταναστών και εγχώριων εργαζομένων για εργασία στο εξωτερικό και παρά τις αθρόες συνταξιοδοτήσεις στο δημόσιο και στον ιδιωτικό τομέα της οικονομίας.

Για παράδειγμα, το 2012 συνταξιοδοτήθηκαν 32.000 άτομα μόνο από το Δημόσιο, ενώ στην οικονομία ως σύνολο το 2012 υπήρχαν 2.067 χιλ. συνταξιούχοι, έναντι 1.817,3 χιλ. συνταξιούχων το 2008. Δηλαδή,

στην περίοδο 2008-2012 το εργατικό δυναμικό, σύμφωνα με την ΕΛΛ.ΣΤΑΤ, αυξήθηκε κατά 3,5 χιλ. άτομα παρά το ότι οι συνταξιούχοι στη χώρα αυξήθηκαν κατά 250 χιλ. άτομα. Έτσι προκύπτει ότι η ανεργία αυξήθηκε σημαντικά στις 1.362,0 χιλ. άτομα τον Φεβρ.'13. Η ανεργία εκτιμάται τώρα στο 27,6% του εργατικού δυναμικού τον Φεβρ.'13, όπως και τον προηγούμενο μήνα.

Η άνοδος του ποσοστού ανεργίας συνοδεύεται από μεταβολές στη σύνθεση των ανέργων, ως προς το φύλο, την ηλικιακή διάρθρωση και το εκπαιδευτικό επίπεδο. Τον Φεβρ.'13 αυξήθηκε αλματωδώς σε ετήσια βάση το ποσοστό ανεργίας των νέων στο κλιμάκιο ηλικιών 15-24 στο 64,2% (Φεβρ.'12: 54,1%, Φεβρ.'11: 40,3%). Στο κλιμάκιο ηλικιών 25-34 η ανεργία αυξήθηκε στο 36,2% (Φεβρ.'12: 29,0%, Φεβρ.'11: 20,2%) και στο κλιμάκιο ηλικιών 35-44 η ανεργία αυξήθηκε στο 23,7% (Φεβρ.'12: 18,5%, Φεβρ.'11: 12,8%). Τέλος, στο κλιμάκιο ηλικιών 45-54 η ανεργία αυξήθηκε στο 20,2% (Φεβρ.'12: 16,3%, Φεβρ.'11: 10,3%).

Κατά γεωγραφικές περιοχές **το υψηλότερο ποσοστό ανεργίας** εντοπίστηκε στην Αττική (Φεβρ.'13: 28,7%, Φεβρ.'12: 23,1%), στην Ήπειρο-Δυτική Μακεδονία (Φεβρ.'13: 28,7%, Φεβρ.'12: 23,7%), στην Θεσσαλία -Στερεά Ελλάδα (Φεβρ.'13: 28,7%, Φεβρ.'12: 21,5%), και ακολουθούν η Μακεδονία και Θράκη (Φεβρ.'13: 27,8%, Φεβρ.'12: 23,3%), η Πελοπόννησος-Δυτική Ελλάδα-Ιόνια Νησιά (Φεβρ.'13: 23,6%, Φεβρ.'12: 18,9%), η Κρήτη (Φεβρ.'13: 23,3%, Φεβρ.'12: 20,2%), και τα νησιά του Αιγαίου (Φεβρ.'13: 19,8%, Φεβρ.'12: 12,7%).

Εμπορευματικές Συναλλαγές (ΕΛΣΤΑΤ): Οι **εξαγωγές αγαθών χωρίς πετρελαιοειδή**, μειώθηκαν κατά -10,7% σε ετήσια βάση τον Μάρτ.'13, έναντι μηδενικής μεταβολής τον Φεβρ.'13 και +0,3% τον Μάρτ.'12. Το 1^ο 3μηνο'13 οι εξαγωγές χωρίς πετρελαιοειδή σημείωσαν μείωση κατά -2,4%, έναντι μείωσής τους κατά -0,6% στο 1^ο 3μηνο'12. Συγκεκριμένα, οι εξαγωγές αγαθών χωρίς πετρελαιοειδή ανήλθαν στα € 4,04 δις στο 1^ο 3μηνο'13 από € 4,14 δις στο 1^ο 3μηνο'12.

Ειδικότερα, το 2μηνο'13 σημειώθηκε υποχώρηση των **εξαγωγών αγαθών** χωρίς πετρελαιοειδή προς τις τρίτες χώρες εκτός της ΕΕ-27 κατά -10,5% σε ετήσια βάση, από αύξησή τους κατά 37,7% στην αντίστοιχη περίοδο του 2012. Από την άλλη πλευρά, αύξηση των αντίστοιχων εξαγωγών κατά +1,4% σημειώθηκε προς τις χώρες της ΕΕ-27, μετά την μείωσή τους κατά -8,6% στο 1^ο 3μηνο'12.

Οι εισαγωγές αγαθών χωρίς πετρελαιοειδή σημείωσαν μείωση κατά -8,8% στο 1^ο 3μηνο'13, έναντι πτώσης κατά -10,8% στο 1^ο 3μηνο'12.

Οι εξαγωγές αγαθών με πετρελαιοειδή, μειώθηκαν κατά -7,8% σε ετήσια βάση τον Μάρτ.'13 από αύξησή τους κατά +9,1% τον Φεβρ.'13 και έναντι +5,7% τον Μάρτ.'12. Στο 1^ο 3μηνο'13 οι εξαγωγές με πετρελαιοειδή σημείωσαν αύξηση κατά 5,1%, έναντι αύξησής τους κατά +15,6% στο 1^ο 3μηνο'12. Συγκεκριμένα, οι εξαγωγές αγαθών με πετρελαιοειδή

ανήλθαν στα € 6,49 δις στο 1^ο 3μηνο'13 από € 6,18 δις στο 1^ο 3μηνο'12.

Οι εισαγωγές αγαθών με πετρελαιοειδή σημείωσαν πτώση κατά -29,6% τον Μάρτ.'13 ενώ είχαν σημειώσει αύξηση κατά 7,8% τον Φεβρ.'13 και +21,1% τον Μάρτ.'12 αντίστοιχα.

Εξαγωγές με πετρελαιοειδή		
	2012	2013
Ιαν-Μάρτ	6.176,6	6.490,8
% μεταβολή	15,6%	5,1%
Εξαγωγές χωρίς πετρελαιοειδή		
	2012	2013
Ιαν-Μάρτ	4.140,2	4.042,4
% μεταβολή	-0,6%	-2,4%
Εισαγωγές χωρίς πετρελαιοειδή		
	2012	2013
Ιαν-Μάρτ	7.904,1	7.210,2
% μεταβολή	-10,8%	-8,8%

Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι **το εμπορικό ισοζύγιο της χώρας χωρίς πετρελαιοειδή** μειώθηκε εκ νέου κατά -5,0% στο 1^ο 2μηνο'13, μετά την μεγάλη πτώση του κατά -24,2% το 2μηνο'12. Έτσι το έλλειμμα χωρίς πετρελαιοειδή μειώθηκε στα € 2,14 δις στο 1^ο 2μηνο'13 από € 2,25 δις στο 1^ο 2μηνο'12. Από την άλλη πλευρά, το εμπορικό ισοζύγιο με τα πετρελαιοειδή ήταν αυξημένο στο 1^ο 2μηνο του 2013 κατά 2,4%, έναντι της μεγάλης μείωσής του κατά -23,5% στο 1^ο 2μηνο του 2012. Το έλλειμμα διαμορφώθηκε στα € 3,7 δις στο 1^ο 2μηνο του 2013, από € 3,61 δις στο 1^ο 2μηνο του 2012.

Εξελίξεις στην αγορά των οικιστικών ακινήτων: Επιτάθηκε η ύφεση στην αγορά οικιστικών ακινήτων στο 1^ο 3μηνο'13, γεγονός που προκύπτει από την εντονότερη αποκλιμάκωση των τιμών των κατοικιών και αφετέρου από τη σημαντική πτώση του-ήδη περιορισμένου-αριθμού των συναλλαγών. Η πτώση των τιμών των οικιστικών ακινήτων οφείλεται στη μείωση της ζήτησης και στην αύξηση της προσφοράς.

Η έλλειψη της ζήτησης οφείλεται στην αβεβαιότητα των νοικοκυριών σχετικά με την απασχόληση και τα μελλοντικά τους εισοδήματα, στην φορολογική επιβάρυνση, στη γραφειοκρατία, στον μεγάλο αριθμό των διαδικασιών και επιβαρύνσεων σε συνδυασμό με την ασάφεια των πολεοδομικών κανονισμών, την ασυμμετρία των αντικειμενικών αξιών και τέλος στην προσεκτική στάση των τραπεζών στη χορήγηση νέων δανείων.

Από πλευράς προσφοράς, η αγορά χαρακτηρίζεται από διόγκωση της υπερβάλλουσας προσφοράς, όπως προκύπτει από το σημαντικό απόθεμα των αδιάθετων και προς πώληση παλαιών και νέων κατοικιών σε μια υπό διαμόρφωση νέα αγορά.

Ειδικότερα, με βάση τα στοιχεία που συγκεντρώνει η Τράπεζα της Ελλάδος από τα πιστωτικά ιδρύματα, οι τιμές των διαμερισμάτων (παλαιών και νέων) μειώθηκαν σημαντικά, κατά -11,5% στο 1^ο 3μηνο'13

σε ετήσια βάση, έναντι μείωσης κατά -10,6% το 1^ο 3μηνο '12 και κατά -11,7% συνολικά το 2012. Η μείωση των τιμών ήταν μικρότερη για τα νέα (ηλικίας έως 5 έτη) διαμερίσματα συγκριτικά με τα παλαιά (άνω των 5 ετών). Ειδικότερα, οι μειώσεις τιμών έχουν ως ακολούθως: (νέα διαμερίσματα: 1^ο 3μηνο '13: -10,8%, 1^ο 3μηνο '12: -11,7%, παλαιά: 1^ο 3μηνο '13: -11,9%, 1^ο 3μηνο '12: -9,8%).

Από την ανάλυση των στοιχείων κατά γεωγραφική περιοχή, προκύπτει ότι, μεγαλύτερη ήταν η πτώση των τιμών των διαμερισμάτων στην Αθήνα: (1^ο 3μηνο '13: -12,6%, 1^ο 3μηνο '12: -10,2%) και ακολουθούν οι άλλες μεγάλες πόλεις της χώρας (1^ο 3μηνο '13: -11,0%, 1^ο 3μηνο '12: -9,8%), η Θεσσαλονίκη (1^ο 3μηνο '13: -8,2%, 1^ο 3μηνο '12: -13,0%) και οι εξοχικές περιοχές (1^ο 3μηνο '13: -10,9%, 1^ο 3μηνο '12: -11,0%).

Γενικά η σωρευτική μείωση των τιμών των οικιστικών ακινήτων ανήλθε στο -29,0% το 1^ο 3μηνο '13, έναντι του 2008. Η αγορά οικιστικών ακινήτων επιβαρύνθηκε δυσανάλογα από τον Σεπτέμβριο του 2011 εξαιτίας και της μεγάλης έλλειψης ρευστότητας στην οικονομία και της κάθετης πτώσης των προσδοκιών των επιχειρήσεων και των νοικοκυριών για την πορεία της οικονομίας. Η κατάσταση επιδεινώνεται περαιτέρω από τις πολλαπλές φορολογικές επιβαρύνσεις των ακινήτων, ιδιαίτερα κατά το 2013, όπως αναλύεται στο κεφάλαιο για την εκτέλεση του Προϋπολογισμού του 2013.

Σημαντική ήταν, για τους ανωτέρω λόγους, και η πτώση των συναλλαγών επί των οικιστικών ακινήτων που πραγματοποιήθηκαν με τη διαμεσολάβηση του τραπεζικού συστήματος. Συγκεκριμένα, ο αριθμός των συναλλαγών υποχώρησε στο 1^ο 3μηνο '13 στις 5,0 χιλ., έναντι 10,5 χιλ. στο 4^ο 3μηνο '12, ενώ στο 1^ο 3μηνο '13 σημειώθηκε μείωση του αριθμού των συναλλαγών κατά -24,5%, έναντι του 1^{ου} 3μήνου του 2012.

Οι αρνητικές εξελίξεις στον κλάδο των οικιστικών ακινήτων προκάλεσε την πτώση του αριθμού των οικιστικών μονάδων που ολοκληρώθηκαν το 2012 και τους πρώτους μήνες του 2013.

Παγκόσμια Οικονομία

Γερμανία: Θετική εξέλιξη είναι η αύξηση της βιομηχανικής παραγωγής κατά 1,2% σε μηνιαία βάση τον Μάρτ. '13, από 0,6% τον Φεβ. '13, παρά τις

εκτιμήσεις για πτώση της παραγωγής τον μήνα αυτόν. Αξιοσημείωτο είναι το γεγονός ότι η παραγωγή αυξήθηκε, παρά τη μεγάλη πτώση της παραγωγής στον κατασκευαστικό τομέα κατά -3,1% σε μηνιαία βάση τον Μάρτ. '13. Συνολικά, το 1^ο 3μηνο '13, η βιομηχανική παραγωγή αυξήθηκε κατά 0,2%, έναντι πτώσης -2,6% το 4^ο 3μηνο '13. Η εξέλιξη αυτή συνέβαλε στη θετική αύξηση του ΑΕΠ στο 1^ο 3μηνο '13. Από την άλλη πλευρά, η παραγωγή αυξήθηκε παρά το ότι ο PMI στη μεταποίηση μειώθηκε στο 49,0 τον Μάρτ. '13.

Το πλεόνασμα στο εμπορικό ισοζύγιο παραμένει σε υψηλό επίπεδο, στα € 17,6 δισ. τον Μάρτ. '13, από € 17,7 δισ. τον Φεβ. '13 και € 13,9 δισ. τον Μάρτ. '12. Σημαντική εξέλιξη είναι η αύξηση των εξαγωγών σε μηνιαία βάση κατά 0,5%, έναντι πτώσης κατά -1,3% τον Φεβ. '13, αντίστοιχα, ενώ και σε ετήσια βάση σημείωσαν αύξηση κατά 0,4%. Οι εισαγωγές επίσης ανέκαμψαν και αυξήθηκαν κατά 0,8% σε μηνιαία βάση τον Μάρτ. '13, αν και σε ετήσια βάση μειώθηκαν κατά -4,3%. Το 1^ο 3μηνο '13 το πλεόνασμα στο εμπορικό ισοζύγιο αυξήθηκε κατά 8,4% σε ετήσια βάση στα € 49,3 δισ. Η βελτίωση αυτή σημειώθηκε παρά τη μείωση των εξαγωγών κατά -1,16%, καθώς η μείωση των εισαγωγών ήταν ακόμα μεγαλύτερη κατά -3,5%.

Το 2012, το πλεόνασμα στο εμπορικό ισοζύγιο της Γερμανίας αυξήθηκε στο δεύτερο υψηλότερο επίπεδο τα τελευταία 60 έτη, στα € 188,1 δισ., από € 158,7 δισ. το 2011, λόγω της ικανοποιητικής αύξησης των εξαγωγών κατά 3,4% και της περιορισμένης αύξησης των εισαγωγών κατά 0,7%. Η εξέλιξη του εξωτερικού τομέα της Γερμανίας το 2012 ήταν πολύ ενθαρρυντική, δεδομένης της ύφεσης στη ΖτΕ (το 60% των εξαγωγών της χώρας κατευθύνεται στην ΕΕ), αλλά και της μειωμένης ζήτησης των αναπτυσσόμενων οικονομιών, και κυρίως της Κίνας το 2^ο 6μηνο '12. Η Ε. Επιτροπή στις εαρινές προβλέψεις της εκτιμά ότι θα περιοριστεί σημαντικά η θετική συμβολή του εξωτερικού τομέα στο ΑΕΠ στις 0,2 π.μ. το 2013, από 1,0 π.μ. το 2012. Η επιβράδυνση αυτή συνάδει και με την εκτίμηση για περιορισμένη αύξηση του ΑΕΠ κατά μόλις 0,4% το 2013, από 0,7% το 2012.

ΝΑ Ευρώπη

Βουλγαρία: Τέσσερα κόμματα μπαίνουν στη νέα Βουλή, με βάση τα αποτελέσματα της Κεντρικής Εκλογικής Επιτροπής έχοντας καταμετρηθεί το 96% των ψήφων. Το συντηρητικό κόμμα GERB του πρώην πρωθυπουργού Μπορίσοφ είναι ο νικητής των εκλογών. Δεύτερη δύναμη αναδεικνύεται ο «Συνασπισμός για τη Βουλγαρία», με κύρια δύναμη το Βουλγαρικό Σοσιαλιστικό Κόμμα. Τρίτο, με κόμμα είναι το φιλελεύθερο «Κίνημα Δικαιωμάτων και Ελευθεριών» και τέταρτο το εθνικιστικό «Ατάκα». Ωστόσο, κανένα από τα κόμματα δεν διασφαλίζει την απόλυτη πλειοψηφία των εδρών, ως εκ τούτου αναμένεται το τελικό αποτέλεσμα των εκλογών, καθώς η άρνηση του σοσιαλιστικού κόμματος να

συνεργασθεί με το συντηρητικό κόμμα GERB αυξάνει την πιθανότητα επαναπροσφυγής στις κάλπες. Το ενδιαφέρον επικεντρώνεται στο εάν το δεύτερο και το τρίτο κόμμα κατορθώσουν να συγκεντρώσουν στη νέα Βουλή έστω και οριακή αυτοδυναμία (121 έδρες σε σύνολο 240).

Κύπρος: Οι υπουργοί οικονομικών της Ευρωζώνης (Eurogroup) με απόφαση τους την 13.5.2013 χαιρέτισαν την απόφαση του ΔΣ του Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Στήριξης να αποδεσμεύσει την πρώτη δόση των € 3 δισ. για την Κύπρο. Ήδη τα

€ 2 δισ. εκταμιεύθηκαν. Οι υπουργοί οικονομικών ανέφεραν ότι έχουν εκπληρωθεί όλες οι προϋποθέσεις που συμφωνήθηκαν στο μνημόνιο, καθώς οι κυπριακές αρχές τήρησαν τις δεσμεύσεις τους. Ωστόσο έγιναν συγκεκριμένες αναφορές σε ορισμένα σημεία που θα πρέπει να τύχουν βελτίωσης στο θέμα του ξεπλύματος χρήματος. Τέλος, τονίσθηκε ότι η Κύπρος θα πρέπει να εφαρμόσει γρήγορα το πρόγραμμα δημοσιονομικής εξυγίανσης για να επανέλθει η σταθερότητα στο χρηματοπιστωτικό σύστημα και η οικονομία να μπορέσει να εισέρθει σε φάση βιώσιμης ανάπτυξης,

Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΣΕ ΑΡΙΘΜΟΥΣ

(ετήσιες εκατοστιαίες μεταβολές)

Ετήσια στοιχεία	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
ΑΕΠ (σε σταθερές τιμές αγοράς)	5,5	3,5	-0,2	-3,1	-4,9	-7,1	-6,4
Ιδιωτική Κατανάλωση	4,3	3,6	4,3	-1,6	-6,3	-7,7	-9,1
Δημόσια Κατανάλωση	2,3	7,1	-2,6	4,9	-8,7	-5,2	-4,2
Ακαθάριστες Επενδύσεις	14,9	22,8	-14,3	-13,7	-15,0	-19,6	-19,2
- Κατοικίες	14,8	25,6	-33,6	-20,7	-21,6	-18,0	-32,9
- Εξοπλισμός	20,9	27,4	-4,8	-18,4	-8,2	-18,1	-17,3
Μεταποίηση	2,0	2,2	-4,7	-11,2	-5,1	-8,5	-3,9
Ανεργία (%)	8,9	8,3	7,7	9,5	12,5	17,7	24,2
Συνολική Απασχόληση	1,9	1,4	1,2	-0,6	-2,6	-5,6	-8,3
Δείκτης Τιμών Καταναλωτή (μέσα επίπεδα)	3,2	2,9	4,2	1,2	4,7	3,3	1,5
Κόστος εργασίας ανά μονάδα προϊόντος	0,2	3,1	4,9	5,2	0,1	-2,4	-6,4
Πιστωτική Επέκταση (προς ιδιωτικό τομέα)	21,1	21,5	15,9	4,1	0,0	-3,1	-4,0
Έλλειμμα Γενικής Κυβέρνησης (% ΑΕΠ)	-5,7	-6,5	-9,8	-15,6	-10,7	-9,5	-6,0
Ισοζύγιο Τρεχ. Συναλλαγών με κεφαλαιακές μεταβιβάσεις (% ΑΕΠ)	-9,6	-12,4	-13,3	-10,3	-9,2	-8,6	-1,7

Πηγή: ΔΟΜ Alpha Bank, ΕΛΣΤΑΤ, European Commission, Autumn 2012

Δείκτες Οικονομικής Συγκυρίας	2011	2012				2012	2013
	έτος	I	II	III	IV	έτος	διαθέσιμη περίοδος
Οικονομική Δραστηριότητα							
Όγκος Λιανικών Πωλήσεων (εκτός καυσίμων)	-8,7	-12,1	-11,4	-9,9	-13,8	-11,8	-15,0 (2μην)
Νέες εγγραφές ΙΧ Αυτοκινήτων	-29,8	-36,0	-49,9	-45,7	-30,9	-41,7	-11,0 (4μην)
Οικοδομική Δραστηριότητα	-37,7	1,9	-26,2	-43,7	-44,1	-30,6	-36,2 (2μην)
Μεταποίηση	-8,5	-9,6	-3,9	-3,8	1,9	-3,9	-0,3 (3μην)
Δείκτης Υπευθύνων Προμηθειών PMI στη μεταποίηση	43,6	40,0	41,3	42,0	41,4	41,2	42,1 (Μάρτ)
Δείκτης Οικονομικού Κλίματος	80,6	78,5	79,0	79,7	82,7	80,0	89,2 (Απρ)
Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στη Μεταποίηση	76,9	72,9	77,6	76,7	81,6	77,2	90,3 (Απρ)
Δείκτης Εμπιστοσύνης Καταναλωτών	-74	-81	-75	-69	-75	-75	-71,8 (Απρ)
Πιστωτική Επέκταση							
Ιδιωτικός Τομέας	-3,1	-4,0	-4,8	-4,5	-4,0	-4,0	-3,5 (Μάρτ)
Επιχειρήσεις	-2,0	-3,3	-4,1	-4,9	-4,4	-4,4	-3,6 (Μάρτ)
- Βιομηχανία	0,1	-2,3	-3,4	-4,2	-2,1	-2,1	0,7 (Μάρτ)
- Κατασκευές	-7,4	-6,8	-6,8	-6,6	-1,9	-1,9	-0,6 (Μάρτ)
- Τουρισμός	-2,3	-0,5	-0,2	-0,2	1,1	1,1	0,2 (Μάρτ)
Νοικοκυριά	-3,9	-4,4	-4,4	-4,2	-3,8	-3,8	-3,6 (Μάρτ)
- Καταναλωτική Πίστη	-6,4	-6,8	-5,3	-5,3	-5,1	-5,1	-5,3 (Μάρτ)
- Στεγαστικά Δάνεια	-2,9	-3,4	-3,6	-3,7	-3,4	-3,4	-3,2 (Μάρτ)
Τιμές							
Δείκτης Τιμών Καταναλωτή	3,3	-0,9	1,9	-1,5	1,7	1,5	-0,6 (Απρ)
Δομικός Πληθωρισμός	1,5	-1,8	1,9	-1,6	1,2	0,3	-1,2 (Απρ)
Δείκτης Τιμών Διαμερισμάτων	-5,5	-10,2	-10,8	-12,6	-13,2	-11,7	...
Επιτόκια							
Ταμιευτηρίου	0,40	0,41	0,42	0,42	0,42	0,42	0,42 (Μάρτ)
Δάνεια προς επιχειρήσεις	7,46	7,81	7,67	7,52	7,45	7,61	7,51 (Μάρτ)
Καταναλωτικών Δανείων (σύνολο με επιβαρύνσεις)	12,37	11,41	11,26	11,22	10,76	11,16	10,27 (Μάρτ)
Στεγαστικών Δανείων (σύνολο με επιβαρύνσεις)	4,71	4,13	3,78	3,31	3,16	3,60	3,34 (Μάρτ)
Απόδοση 10-ετούς Ομολόγου	15,75	24,74	25,40	23,69	16,16	16,16	10,89 (Απρ)
ΑΕΠ σε σταθερές τιμές							
Τελική Κατανάλωση	-7,1	-6,7	-6,4	-6,7	-5,7	-6,4	-5,3 (3μην)
Επενδύσεις	-7,2	-7,5	-7,3	-8,8	-9,0	-8,1	...
Εξαγωγές Αγαθών & Υπηρεσιών	-19,6	-22,8	-21,5	-21,5	-10,3	-19,2	...
Εισαγωγές Αγαθών & Υπηρεσιών	0,3	4,2	-3,0	-4,2	-4,8	-2,4	...
Εισαγωγές Αγαθών & Υπηρεσιών	-7,3	-14,9	-12,9	-18,7	-8,1	-13,7	...
Ισοζύγιο Πληρωμών σε δις €							
Εξαγωγές Αγαθών	20,2	4,9	10,4	16,1	22,0	22,0	3,7 (Ιαν.-Φεβρ)
Εισαγωγές Αγαθών	47,5	10,8	21,5	31,7	41,6	41,6	6,9 (Ιαν.-Φεβρ)
Εμπορικό Ισοζύγιο	-27,2	-5,9	-11,1	-15,7	-19,6	-19,6	-3,1 (Ιαν.-Φεβρ)
Ισοζύγιο Αδύλων Πόρων	8,8	2,2	5,0	13,8	16,3	16,3	2,7 (Ιαν.-Φεβρ)
Αναλογία Αδύλων Πόρων προς Εμπορικό Έλλειμμα	32,4	37,5	45,5	88,0	83,4	83,4	86,3 (Ιαν.-Φεβρ)
Ισοζύγιο Τρεχ/σών Συναλλαγών (κεφαλ. μεταβιβ.)	-18,4	-3,7	-6,0	-1,9	-3,3	-3,3	-0,4 (Ιαν.-Φεβρ)
Άμεσες Επενδύσεις (καθ. μεταβολή ροής)	-0,40	-0,5	0,6	1,9	0,3	2,3	1,3 (Ιαν.-Φεβρ)
Επενδύσεις Χαρτοφυλακίου (καθ. μεταβολή ροής)	-19,6	-36,5	-34,4	-3,9	-24,2	-99,1	1,4 (Ιαν.-Φεβρ)
Χρηματιστήριο							
Γενικός Δείκτης Τιμών ΧΑ	680,4	729,0	611,0	739,0	908,0	908,0	974 (Απρ.)
(% μεταβολή ΓΔ)	-51,9	7,1	-10,2	8,6	33,4	33,4	39,2
Χρηματιστηριακή Αξία (% ΑΕΠ)	11,8	13,4	11,5	13,6	17,7	17,7	22,4

Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος και ΕΛΣΤΑΤ.